

**ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА
СЛУЖБА • Сремска Митровица •**
Светог Димитрија 22

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrain.rs

**Seme
rađa
profit**

**hrana
produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA Godina III • Broj 51 • 7. novembar 2014. • cena 40 dinara

**сремске
новине**

POLJOPRIVREDA

DVA MILIONA TONA

Foto: M. Mileusnić

Sremski ratari će ove jeseni sa plodnih oranica skinuti rod teži od dva miliona tona! Prinosi skoro svih kultura su izuzetno dobri, a lepo vreme pogoduje ratarima da okončaju jesenju

berbu i zakasnelu setvu pšenice.

Da ratari žure da što pre završe jesenje radove, svedoče otac i sin - Petar i Antun Mackanić, koje smo u velikom poslu zatekli u ataru Sremske Mitrovice.

U OVOM BROJU

PRAVO PREČEG ZAKUPA ZEMLJE:

Stočarima skupe državne njive Strana 4.

ODRŽANI 19. MLINARSKI DANI:

Kvalitetom do konkurentnosti Strana 6.

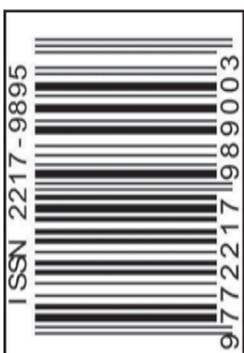
NE JENJAVA OPTIMIZAM BRAĆE KOVAČEVIĆ

Krčkaju nova muzikalna vina

U kućnom podrumu braće Radoslava i Aleksandra Kovačevića u Indiji veliki deo posla je završen. Vina su u buradima, odležavaju i vriju, a vlasnici ih obilaze i kontrolišu. Očekuju da će prva mlada vina biti spremna polovinom decembra

Strana 11.

SMS MALI OGLASI
063/8526-021

fabrika natron vreća

tel: +381 22 639 096;

"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

od 27. 10. do 31. 10. 2014.

- Rast cene kukuruza
- Rast cene pšenice
- Rast cena na svetskim berzama

BEOGRAD • SNEŽANA BOGOSAVLJEVIĆ - BOŠKOVIĆ:

Plan za oporavak srpskog agrara

Izveštaj o stanju u poljoprivredi je osnova i temelj za buduće politike i ispunjavanje zahteva iz te oblasti tokom pregovora sa EU

Stanje u srpskom agraru nije zadovoljavajuće, a resorno ministarstvo čini sve da to promeni u narednom periodu i ima plan za oporavak, izjavila je ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine Snežana Bogosavljević - Bošković.

Nismo zadovoljni ni stanjem u stočarstvu, ni brojem domaćih životinja, ni koliko su nam obrađene poljoprivredne površine, ali to je ono što smo zatekli - rekla je ministarka novinarima u Klubu poslanika, nakon predstavljanja izveštaja o stanju u poljoprivredi u Srbiji u 2013. godini.

Bogosavljević-Bošković je podsetila da je usvojena Strategija razvoja poljoprivrede za naredni desetogodišnji period i da će vrlo brzo biti usvojeni programi za pojedinačne oblasti.

Mi više nemamo novca za rasipanje, mora se voditi računa o svakom uloženom dinaru u sektor

poljoprivrede, da je on u cilju povećanja i unapređenja efikasnosti proizvodnje - izjavila je Snežana Bogosavljević - Bošković.

Predstavljeni izveštaj o stanju u poljoprivredi u Srbiji u 2013. godini je, prema njenim rečima, prvi objavljeni dokument tog tipa i to će sada biti praksa - polovinom svake godine prezentovaće se kompletni podaci.

Ona je ukazala da praksa objavljivanja ovakve vrste izveštaja postoji u svim zemljama članicama EU i nudi jedinstven pregled stanja na tržištu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u prethodnoj godini, kao i pregled mera.

Želimo da unapredimo izveštavanje javnosti o stanju poljoprivrede i efektima poljoprivredne politike i ruralnog razvoja - istakla je Bogosavljević - Bošković.

Izrada "Izveštaja o stanju u poljoprivredi u Republici Srbiji u 2013. godini" predstavlja deo projekta

Snežana Bogosavljević - Bošković

"Podrška procesu evropskih integracija u Srbiji", realizovanog u saradnji sa Nemačkom organizacijom za tehničku saradnju (GIZ) i Ambasdom Republike Francuske.

Ambasador Nemačke Hajnc Wilhelm istakao je da je učešće poljoprivrede u bruto domaćem proizvodu (BDP) Srbije solidno i iznosi 10 odsto, kao i da je ta zemlja svesna centralne uloge agrara u srpskoj privredi.

Ostaju premije za mleko

Ministarka poljoprivrede i zaštite životne sredine Snežana Bogosavljević - Bošković izjavila je da će premije za mleko do kraja ove godine biti isplaćivane kao i do sada, ali da se traži bolji i optimalniji model trošenja sredstava za te namene u narednim godinama.

U ovoj godini, rebalansom nisu ukinute premije za mleko, one će biti isplaćivane u skladu sa važećim Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, i uredbom koja je vezana za

ovogodišnju raspodelu sredstava u poljoprivredi" - kazala je ona nakon predstavljanja izveštaja o stanju u poljoprivredi u Srbiji u 2013.

Kada je reč o isplati premija u narednim godinama, ništa još nije gotovo, analiziraju se neka moguća rešenja i načini za efikasnije trošenje sredstava, jer efekti nisu zadovoljavajući - niti je povećan stočni fond, ni proizvodnja mleka, a novac je potrošen, istakla je Bogosavljević-Bošković.

Kako je naveo, izveštaj o stanju u poljoprivredi je osnova i temelj za buduće politike i ispunjavanje zahteva iz te oblasti tokom pregovora sa EU.

Ambasador Francuske Kristin Moro kazala je da su sada prvi put

u jednom dokumentu sintetizovane i precizne informacije o poljoprivredi Srbije. Ona je napomenula i da Srbija sa Francuskom deli viziju poljoprivrede zasnovane na porodičnim gazdinstvima i proizvodnji kvalitetne hrane.

S. P.

BEOGRAD • ZAŠTO JE MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE „VLADA U MALOM“

Od agrara zavisi budućnost srpske privrede

Od napretka u oblasti poljoprivrede, ruralnog razvoja i ekologije, a pre svega bezbednosti hrane, zavisiće budućnost privrede Srbije u celini, izjavio je šef pregovaračkog tima Danilo Golubović, istakavši da je uloga lokalnih samouprava u tom procesu ključna i da su oni nosioci ruralne ekonomije.

Procenjuje se da se oko 40 odsto propisa EU odnosi na poglavlja 11, 12 i 13, a kada se uključi i zaštita životne sredine, taj procenat je 75 odsto, rekao je Golubović na skupu o ulozi lokalne samouprave u ruralnom razvoju u organizaciji SKGO.

On je podsetio da se poglavlje 11 odnosi na poljoprivredu i ruralni razvoj, 12 na bezbednost hrane, fitosanitarna i veterinarska pitanja, a 13 na ribarstvo, kao i da je ostalo samo da se finalizuje bilateralni skrining vezano za ribarstvo 13. novembra.

Ova tri poglavlja, zajedno sa zaštitom životne sredine pokrivaju više od 75 odsto pravnih tekovina EU, Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine je postalo „vlada u malom“. Od onog što mi uradimo, pogotovo u poglavlju 12 zavisiće budućnost privrede Srbije u celini - ocenio je Golubović,

Danilo Golubović

koji je državni sekretar u tom ministarstvu.

On je kao primer naveo Irsku, koja je bila siromašna zemlja u ekonomskom zaostatku, a uspela je da napravi bum upravo stavljanjem u puno korišćenje ruralnih i poljoprivrednih resursa.

Golubović je kao zanimljivost naveo to što je u toj zemlji jedan čovek ministar poljoprivrede, ribarstva i odbrane.

On je ukazao da proces harmonizacije sa pravnim tekovinama EU podrazumeva uspostavljanje nove institucionalne strukture i intenziviranje razvoja svih vrsta kapaciteta, dodajući da uloga lokalnih samouprava, gradova i opština u tom smislu raste.

S. P.

BEOGRAD • NA PIJACAMA U SRBIJI

Cena kukuruza - 20 dinara

Najčešća prodajna cena pšenice je na pijacama iznosila je 22 din/kg, a prodaja stočnog ječma na pijacama odvijala se u oktobru najčešće u cenovnom intervalu od 24 din/kg do 25 din/kg

Na pijacama i ostalim prodajnim mestima u Srbiji proteklog meseca je zabeležena bolja ponuda kukuruza, a dominantna cena te žitarice na pijacama bila je 20 dinara po kilogramu i nepromenjena je u odnosu na prethodni mesec.

Prodaja kukuruza u silosima odvijala se u zavisnosti od načina sušenja, pakovanja i kvaliteta zrna po ceni od 13,7 dinara po kilogramu (din/kg) do 15 din/kg.

U ponudi pšenice, stočnog brašna i ječma nije bilo nekih značajnijih promena u odnosu na prethodnih par meseci.

Ponuda lucerkinog sena u balama bila je prosečna, a ponuda ostalih komponenti za pripremu kvalitetne stočne hrane bila je uglavnom nepromenjena u odnosu na prethodni period.

Najčešća prodajna cena pšenice je na pijacama iznosila je 22 din/kg, što je dva dinara po kilogramu skuplje nego u septembru, objavljeno je u biltenu Sistema tržišnih informacija poljoprivrede Srbije (STIPS).

U silosima se pšenica mogla pazari po ceni od 18,7 din/kg do 20 din/kg, u zavisnosti od načina pakovanja proizvoda.

Prodaja stočnog ječma na pijacama odvijala se u oktobru najčešće u cenovnom intervalu od 24 din/kg do 25 din/kg, što ukazuje na rast u odnosu na prethodni mesec.

Kukuruz na pijacama drži cenu uprkos dobrom rodu

Ponuda stočnog brašna bila je na zadovoljavajućem nivou. Na pijacama i u silosima je cena varirala od 16 din/kg do 19 din/kg.

U maloprodajnim objektima se stočno brašno tokom oktobra moglo pazari po ceni od 16 din/kg do 25 din/kg.

Dominantna prodajna cena sojine sačme u maloprodajnim objektima u Srbiji iznosila je 85 din/kg, što ukazuje na rast cene u odnosu na prošli mesec.

Ponuda i tražnja suncokretove sačme u maloprodajnim objektima

bili su nepromenjeni u odnosu na septembar. Ona se mogla pazari po ceni od 28 do 50 din/kg kao i poslednjih par meseci.

Obim ponude lucerkinog brašna bio je slabiji tokom proteklog meseca, a najčešća maloprodajna cena varirala je od 49 din/kg do 52 din/kg.

Dominantna cena lucerkinog sena u balama, kako na gazdinstvima, tako i na pijacama nije se menjala u odnosu na prethodni period i iznosila je 18 din/kg.

S. P.

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • DIREKTOR: Dragan Đorđević

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Živan Negovanović
• DIREKTOR MARKETINGA: Zlatko Zrilić • TEHNIČKI UREDNIK: Marko Zrilić • REDAKCIJA: Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Marija Balabanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Mišan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • MARKETING: 063/8526-021
• ŠTAMPARIJA: DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144 • RegistarSKI broj NV000659

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

BEOGRAD • ULOGA LOKALNIH SAMOUPRAVA U RURALNOM RAZVOJU

Indija - primer dobre prakse

S obzirom na činjenicu da 90 odsto teritorije Srbije pripada ruralnim područjima uloga lokalnih aktera, a pre svega lokalnih vlasti, sve više postaje jedna od ključnih u procesu kreiranja i sprovođenja politike ruralnog razvoja čulo se na skupu

Indijska Agencija za ruralni razvoj predstavila je primer dobre prakse ruralnog razvoja na konferenciji pod nazivom „Uloga lokalnih samouprava u ruralnom razvoju“ koja je održana u Beogradu. Organizator događaja je bila Stalna konferencija gradova i opština u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i zaštite životne sredine, a događaj je finansijski podržan od strane Švajcarske Agencije za razvoj i saradnju kroz projekat „Institucionalna podrška SKGO-faza 2“. Direktorica Agencije za ruralni razvoj opštine Indija **Biljana Zec** u svojstvu govornika, kao primer dobre prakse je predstavila dosadašnje aktivnosti Agencije i planove u oblasti ruralnog razvoja u kojima i opština Indija ima veliku ulogu.

- Veliko je zadovoljstvo i čast što sam na takvom jednom događaju imala priliku da prisutnima predstavim našu opštinu kao primer dobre prakse, zatim naše aktivnosti i planove za naredni period istakla je Biljana Zec. - Kroz osnivanje Agencije opština je našla načina da iskoristi poljoprivredne potencijale, da se unaprede ruralne sredine i us-

Biljana Zec

postavi kontakt sa poljoprivrednim proizvođačima. Ova konferencija je dobra prilika da se iz različitih perspektiva i nivoa vlasti i kroz razmenu mišljenja i iskustva, ali i sa stručnog aspekta sagleda uloga lokalnog nivoa u definisanju i implementaciji politike ruralnog razvoja.

Po njenim rečima, od predstavnika Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine moglo se čuti kakvo je stanje u ruralnim sredinama Srbije, dokle se stiglo u prego-

varačkom procesu, o politikama i izazovima u poljoprivredi i ruralnom razvoju i ulozi lokalnih samouprava kao važnom partneru u kreiranju i primeni politike ruralnog razvoja na lokalnom nivou. Biljana Zec naglašava da je značaj konferencije velik pre svega zbog učesnika ali i činjenice da 90 odsto teritorije Srbije pripada ruralnim područjima. Uloga lokalnih aktera, a pre svega lokalnih vlasti, sve više postaje jedna od ključnih u procesu kreiranja i sprovođenja politike ruralnog razvoja.

Biljana Zec je na podsetila da je Skupština opštine Indija, još na sednici održanoj 18. septembra 2008. godine, donela je Odluku o pristupanju osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću „Agencije za ruralni razvoj Opštine Indija“ Indija. Agencija je osnovana kao partnerstvo između opštine Indija, Zemljoradničke zadruge Slankamenka i Zemljoradničke zadruge Beška.

- Agencija je, pre svega, osnovana u cilju poboljšanja kvaliteta života i rada u ruralnim područjima naše opštine i ima široki delokrug rada i poslovanja. Jedan od zadataka je izrada Strategije ruralnog razvo-

Agencija pruža podršku ruralnim sredinama

ja opštine, zatim da pruža podršku opštinskoj administraciji u domenu nadležnosti opštine vezane za poljoprivredu – podseća Biljana Zec nabrja ostale delatnosti Agencije koja nekoliko godina uspešno radi: - Takođe obavljamo pripremu projekata i tehničke dokumentacije za potrebe opštine u domenu izrade ruralne i poljoprivredne infrastrukture, zajedno sa Turističkom organizacijom izrađujemo program raz-

voja ruralnog turizma i promoviramo poljoprivredu i ruralne turističke ponude.

Agencija za ruralni razvoj opštine Indija pruža i podršku poljoprivrednicima i ostalima zainteresovanim licima za ruralni razvoj kroz direktnu podršku, program različitih edukacija, informisanje, pomoć prilikom popunjavanja dokumentacije i podrška prilikom pripreme projekata poručuju nadležni. **M. B.**

NOVI SAD • UGOVORI SA VOČARIMA

Za protivgradne mreže 40 miliona

Sa poljoprivrednim proizvođačima već sada se radi po principu, koji će biti u budućnosti, a to je princip udruživanja para

Vršilac funkcije pokrajinskog sekretara za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo **Branislav Bugarski** uručio je trećeg novembra ugovore vočarima iz Vojvodine o dodeli bespovratnih sredstva za protivgradne mreže. Sredstva su ostvarili na istoimenom konkursu Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu. Vrednost ugovora uručenih tog dana je 40 miliona dinara, koja su dobili 13 korisnika, koji će dodatnih 500 hiljada kvadrata staviti pod protivgradne mreže.

- Na taj način smo uspeali da stavimo pod protivgradne mreže ukupno preko 600 hektara i mislim da je to izuzetan uspeh - izjavio je Bugarski i naglasio da je za Pokrajinsku vladu važno da zajedno sa poljoprivrednim proizvođačima već

Uručivanje ugovora

sada radi po principu, koji će biti u budućnosti, a to je princip udruživanja para.

- Na primer, kada vi kupite opremu za dva dinara, nama podnesete račun i dobijete jedan dinar nazad. Po tom istom principu će raspodeljivati sva sredstva koja nam budu

dolazila u susret, a za vas, vočare, tih sredstava će biti, zato što je razvoj vočarstva jaka komponenta ruralnog razvoja - rekao je Bugarski.

- Mi smo sa ovom politikom udruživanja sredstava, odnosno, povraćaja pola sredstava poljoprivredi i poljoprivrednicima, uspeali da, recimo, stavimo pod navodnjavanje 15.000 hektara, da 600 hektara stavimo pod protivgradne mreže, da udružimo sredstva za mini-prerađivačke pogone, da zajedno sa gradovima i

opštinama, po principu jedan dinar mi, jedan dinar "Vode Vojvodine" i jedan dinar gradovi i opštine, očistimo 4.000 kilometara kanala za odvodnjavanje. To su vrlo konkretne stvari koje su urađene u proteklom periodu, naveo je Bugarski".

S. P.

NOVI SAD • ULAGANJA U NAVODNJAVANJE

Ugovori sa 117 poljoprivrednika

Sufinansirana je izgradnja eksploatacionih bunara, nabavka opreme za bunare, opreme za navodnjavanje, sistema „kap po kap“, linija za navodnjavanje, izgradnja cevovoda, te troškovi izrade projektne - tehničke dokumentacije za izgradnju eksploatacionih bunara

Poljoprivrednici - potpisnici ugovora za navodnjavanje

Vršilac funkcije pokrajinskog sekretara za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo **Branislav Bugarski** uručio je krajem prošlog meseca novih 117 ugovora vojvođanskim poljoprivrednicima koji su dobili bespovratna sredstva za sufinansiranje nabavke opreme za navodnjavanje.

Sa ukupno 37 miliona dinara, sufinansirana je izgradnja eksploatacionih bunara, nabavka opreme za bunare, opreme za navodnjavanje, sistema „kap po kap“, linija za navodnjavanje, izgradnja cevovoda, te troškovi izrade projektne-tehničke dokumentacije za izgradnju eksploatacionih bunara.

- Danas smo potpisali ugovore koji će omogućiti da u našoj pokrajini još dve hiljade hektara bude pod sistemima za navodnjavanje, kazao je Branislav Bugarski i dodao da je u prošloj i ovoj godini, uz podršku Pokrajinske vlade, obezbeđeno navodnjavanje na 15 hiljada hektara vojvođanskih oranica.

Bugarski je dodao da je politika koju vode Pokrajinska vlada i Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu takva da se sa poljoprivrednicima udružuju sredstva onako kako se to radi u Evropskoj uniji.

- Naš cilj je da vojvođanski poljoprivrednik bude spreman da aplicira za pare Evropske unije za poljoprivredu - kazao je Bugarski. **S. P.**

BEOGRAD

POVODOM NOVOG ZAKONA O JAKIM ALKOHOLNIM PIĆIMA

Rakija iz kazana samo uz akcize

Fizičko lice kao proizvođač može da prodaje sopstvenu rakiju legalno samo u rinfuzi ovlašćenom trgovcu, ali ne i kao gotov proizvod, stav je Grupacije proizvođača rakije Privredne komore Beograda.

Na sastanku te grupacije u Privrednoj komori Beograda povodom novog zakona o jakim alkoholnim pićima, koji je u pripremi, predloženo je da u taj akt uđe obaveza da ukoliko fizičko lice želi da flašira rakiju za potrošača, mora da

se registruje kao preduzetnik i da plaća akcizu.

Grupacija proizvođača rakije, kako je saopšteno, ima dva člana u radnoj grupi za izradu tog zakona, čije se usvajanje očekuje u prvoj polovini 2015. godine, sa zadatkom da se uvede red na sada haotično i neuređeno tržište jakih alkoholnih pića domaće proizvodnje.

Predsednik Grupacije **Ivan Urošević** rekao je da predloženi zakon liberalizuje uslove na tržištu, ali i uređuje tu oblast.

Prema Privrednoj komori Beograda, procenjuje se da se proizvodnjom rakije u Srbiji bavi više od 30.000 proizvođača, od kojih dve trećine nije registrovano.

Članovi Grupacije upozorili su na potrebu da se i u zakonu i na terenu maksimalno pojača kontrola neregistrovanih proizvođača rakije, ali i ugostiteljskih objekata koji je prodaju, u interesu legalnih proizvođača koji plaćaju porez, ali i budžeta Srbije.

S. P.

SREMSKA MITROVICA • POVODOM PROGRAMA ZAŠTITE, UREĐENJA I KORIŠĆENJA DRŽAVNOG POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Stočarima skupe državne oranice

Hoće li svih 4.100 hektara državnog poljoprivrednog zemljišta koristiti stočari po osnovu prava prečeg zakupa, kao što im je sada ponudjeno, ostaje da se vidi - Pored visoke cene zakupnine, nekim vlasnicima registrovanih farmi ne odgovara udaljenost dodeljene parcele od poseda

Grad Sremska Mitrovica odskora i zvanično ima Program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta za ovu godinu. Dokument je, nakon izrade, usaglašavanja i dobijanja saglasnosti u Direkciji za zemljište Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Ali, činjenica da je tek nedavno usvojen na sednici Skupštini grada ne znači da se kasni sa zaštitom i uređenjem oko 4.100 hektara poljoprivrednog zemljišta u javnoj svojini. Kasni se sa davanjem na korišćenje i taj posao će biti usko-

Načelnik Vladimir Nastović

ro završen, nadaju se u resornoj gradskoj upravi.

Za **Vladimira Nastovića**, načelnika Uprave za poljoprivredu, bitno je da je program usvojen, ali ne krije da je posao oko njegove pripreme i izrade, u celini posmatrano, ipak, trebao da bude ranije urađjen. Jer, jesenja setva je uveliko u toku, a ko su korisnici ovih njiva i koliko će zemlje biti dato u zakup stočarima znaće se kad rešenja oni budu potpisali i uplatili prinadležnosti.

Program je bio pripremljen na vreme, međutim, saglasnost smo dobili sa zakašnjenjem, iz objektivnih razloga, a oni su vanredna situacija zbog poplava i neke izmene koje su unete u predlog dokumenta. Najvažnije izmene su da su uslovna grla i broj hektara ove godine izračunavali stručni ljudi iz Uprave za veterinu preko Veterinarske inspekcije. Sve farme koje su konkurisale za ovaj program su iskontrolisane na terenu od strane veterinarske inspekcije i to je jedna od većih promena u odnosu na prethodne postupke davanja na korišćenje ovog zemljišta, istakao je načelnik Nastović.

Vraćajući se na razloge kašnjenja donošenja programa naš sagovornik podseća da je prva verzija programa radjena onako kako se radilo u ovoj opštini ranije - na osnovu instrukcije da 50 odsto državne zemlje ide stočarima, a 50 odsto ratarima, ali na licitaciji. Taj program je bio gotov još polovinom leta, ali je državni revizor

Đorđe Nenadović iz Sremske Mitrovice

bio u upravi i kazao da je "zakon stariji od svih instrukcija", da ukoliko stočari potražuju više zemlje od 50 odsto zemlje mora im biti dodeljena.

Iz tih razloga smo program menjali tako da sva državna zemlja a nje je više od 4.100 hektara ide u ponudu stočarima po osnovu prava prečeg zakupa. Ako oni ne prihvate neke površine organizovaće se licitacija i ta zemlja dati ratarima. Sve je definisano odlukama koje će stočari dobiti za nekoliko dana, rok za uplati njihovih obaveza je osam dana od dana dobijanja rešenja i nakon toga će se realno znati ko je prihvatio zemljište po osnovu prava prečeg zakupa, a ko ne, objasnio je Vladimir Nastović.

Korišćenje državnog poljoprivrednog zemljišta po osnovu prava prečeg već dugo je u centru pažnje u ovoj sredini. Stočari nisu sedeli skrštenih ruku i čekali novi, sada dvogodišnji zakup, već su išli u Ministarstvu poljoprivrede, u Direkciju za zemljište, razgovarali sa lokalnim zvaničnicima ne bi li uspeali da izmene način obračuna cene po kojoj plaćaju zakupninu i doprineli da kriterijumi budu pra-

vednijii. Ovo nam je potvrdio **Goran Vukolić** iz Lačarka, jedan od mitrovačkih poljoprivrednika koji je bio na razgovorima u Ministarstvu poljoprivrede, gde su im obećali pomoć.

U godišnjem programu su bile prosečne cene sa prethodne licitacije za svaku katastarsku opštinu, a sada će, ako se obećanje ostvari, biti prosečne cene licitacija sa celog područja grada Sremska Mitrovica. To jeste nešto povoljnije nego ranije, ali je i dalje cena zakupa visoka i iznosiće oko 40.000 dinara što je za nas skupo. Ukoliko se ne nađe prihvatljivije rešenje mi stočari znamo šta ćemo - prestaćemo se baviti stokom i vratiti ratarstvu. Koliko je državi stalo do donaćeg stočarstva vidi se po tome što dozvoljava uvoz mesa iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a naše meso stoji, ocenio je Goran Vukolić.

Vlasnik registrovane farme krava **Đorđe Nenadović** iz Sremske Mitrovice, dobio je na korišćenje 56 hektara državne poljoprivredne zemlje za koju treba da plati 400 evra za hektar. Državnu zemlju je dobilo 85 mitrovačkih stočara, ali je, kako kaže, njemu i ostalima neodgovarajuća cena zakupnine.

Mi smo bili u ministarstvu i postigli smo da se cena uproseci na celoj teritoriji grada, ali je i dalje previsoka. Ranije je bila za Sremsku Mitrovicu 75.000 dinara po hektaru, za Divoš oko 68.000 dinara po hektaru, za Velike Radince oko 54.000 dinara. Martinčani su imali nešto slabiju zakupninu, ali će je nakon preračunavanja plaćati skuplje. Ja sam dobio zemlju na kraju atara u Velikim Radincima. Ali, bez obzira na sve, jasno je da ćemo mi stočari ili pristati na cene ili ćemo ostaviti stočarstvo, smatra Đorđe Nenadović. Da se ovakva zakupnina ne isplati Nenadoviću je sasvim jasno. Za ishranu svake od njegovih krava treba da obezbedi vagon silaže, a mora imati dovoljno lucerke i ostale stočne hrane koju, uglavnom, sam proizvodi.

Jovan Popović iz Šašinaca

Zemlju u Jarku ću uzeti, a ovu u Bosutu do koje treba da pređem desetine i desetine kilometara neka uzeme neko drugi

Ni vlasnik registrovane farme krava **Jovan Popović** iz Šašinaca, ne misli drugačije od Nenadovića kada je zakupnina u pitanju, ali smatra da su mitrovački stočari dosta uradili prethodnih meseci kako bi naredni zakup državnog poljoprivrednog zemljišta bio onaj pravi i pod pravednim uslovima.

Kada sam registrovao farmu imao sam 90 grla, ali kada je došla komisija na proveru, imao sam 70 grla i na osnovu toga sam dobio 36 hektara državnog zemljišta - 26 hektara u Jarku, a devet hektara u Bosutu. Zemlju u Jarku ću uzeti, a ovu u Bosutu do koje treba da pređem desetine i desetine kilometara neka uzeme neko drugi, poručio je Popović.

S. Đaković

Nastavlja se započeto

Iz resorne gradske uprave poručuju da se ne kasni sa aktivnostima oko zaštite i uređenja državnog poljoprivrednog zemljišta, a načelnik Vladimir Nastović podseća da se to odnosi na uređenje kanalske mreže, besplatnu analizu zemljište i slično.

Sve što je započeto na tom planu nastavljamo. Potpisali smo novi ugovor sa Pokrajinskim sekretarijatom za poljoprivredu tako da nastavljamo sa aktivnostima oko sređivanja kanalske mreže da bi izbegli situacije koje smo imali sa suvišnim vodama, istakao je načelnik za poljoprivredu Vladimir Nastović.

SREMSKA MITROVICA • JESENJI RADOVI ODMIČU PUNOM PAROM

Rod teži od dva miliona tona!

Sremski ratari će ove jeseni sa plodnih oranica skinuti rod teži od dva miliona tona! Prinosi skoro svih kultura su izuzetno dobri, a lepo vreme pogoduje ratarima da okončaju jesenju berbu i zakasnelu setvu pšenice.

Generalni sekretar Sremske privredne komore **Vladimir Vlačić** kaže za „Sremsku poljoprivredu“ da je sunockret skinut sa svih 8.690 hektara uz prisečan prinos od tri tone po hektaru, a rod soje je skinut sa 22.363 hektara, uz odličan prinos od 3,6 tona po hektaru i u Sremu je ukupno ubrano 79.929 tona soje.

Slatki koren je izvađen sa oko 60 odsto od 14.485 hektara zasejanih šećernom repom. Prinosi su oko 60 tona po hektaru i u šećeranu je, do sada, isporučeno više od pola miliona tona repe!

Kukuruz obran sa 55 odsto zasejanih površina

Merkantilni kukuruz zauzima 113.942 hektara, berba i vršidba su obavljena na 55 odsto zasejanih površina, uz prosečne

prinos od 8,5 tona po hektaru pa je u silose i čardake do sada smešteno oko 550.000 tona kukuruza!

Setva strnina u Sremu u brojkama

OPŠTINA	PŠENICA			OZIMI JEČAM		
	Plan	Zasejano	%	Plan	Zasejano	%
1. Indija	8.510	6.170	72,5	290	250	86,2
2. Irig	5.100	2.470	48,4	190	180	94,7
3. Pećinci	8.950	4.800	53,6	1.920	1.500	78,1
4. Ruma	9.500	4.700	49,5	400	190	47,5
5. S.Mitrovica	13.150	7.050	53,6	500	410	82,0
6. S.Pazova	6.950	4.500	64,7	1.040	895	86,1
7. Š i d	2.165	1.881	86,9	80	80	100,0
UKUPNO	54.325	31.571	58,1	4.420	3.505	79,3

Što se setve tiče, pšenicom je do sada zasejano tek oko 60 odsto od planiranih 54.325 hektara, dok je ozimim ječmom zasejano 80 odsto od planiranih 4.420 hektara.

Tritikale je do sada zasejan na 70 odsto od planiranih 2.015 hektara, a uljana repica na skoro svih 745 hektara planiranih za ovu kulturu.

S. P.

PEĆINCI • MILAN ALEKSIĆ, DIREKTOR AGENCIJE ZA RAZVOJ OPŠTINE

Razvoj Donjeg Srema zavisi od poljoprivrede

Često se naši paori žale na tajkune, ali nikako ne mogu da shvate da se protiv nakupaca, prekupaca, tajkuna i svih onih koji im poslovno smetaju, mogu najbolje boriti kroz zadruge. Otuda je udruživanje danas ne samo mogućnost, nego i imperativ. To je u Evropi odavno trend, a kod nas je nužnost od koje će zavisiti budućnost naše poljoprivrede

Poljoprivreda predstavlja jednu od strateških grana razvoja opštine Pećinci. Ako se izuzmu Šimanovci, koji predstavljaju centar industrijskog razvoja opštine, pri čemu treba istaći i to da se najveći broj meštana ovog sela takođe bavi poljoprivredom, Pećinci su u potpunosti okrenuti ka poljoprivredi.

O tome, kako ističe prvi čovek Agencije za razvoj Opštine koja u svojoj nadležnosti ima i stara nje o poljoprivredi **Milan Aleksić**, svedoče kako šećerana, tako i silosi, plastenici, ali i sam naziv „svinjski Srem“ koji je i danas aktuelan iako je svinjarstvo doživelo drastičan pad tokom proteklih decenija. Sve to najbolje govori o tome šta poljoprivreda zaista znači Donjem Sremu.

- Za nas kao Agenciju i za opštinu u celosti, od poljoprivrede nama važnije stvari. Do pre nekoliko godina imali smo samo jednog inženjera poljoprivrede, danas ih imamo tri i to se svakako odrazilo i na naš rad. Trudimo se da koliko god je u našoj moći pomognemo paore, da ih posavetujemo, usmerimo, ali i da, svaki put kada je to moguće, podupremo njihove napore sa subvencijama, manjim dotacijama i podškom prilikom konkurisanja za druge vidove pomoći. Nastojimo da uredimo atarske puteve, otrešišta, čistimo kanale od trnjaka, u saradnji sa Poljoprivrednom stručnom službom u Sremskoj Mitrovici obavimo analizu zemljišta i mnogo toga još, objašnjava Aleksić.

Milan Aleksić

Opštinskim udruženjem do paorske kooperative

Da bi se od poljoprivrede u Pećincima živelo, odnosno preživelo, objašnjava nam Aleksić, potrebno je uložiti dosta truda. U Donjem Sremu zemljište je mahom lošijeg kvaliteta, pa je samim tom potrebno pravilno odrediti i kulturu koja se seje, način na koji se to čini, a potrebno je i mnogo više pažnje posvetiti samom poslu.

Kako bi i u tom segmentu pomogla poljoprivrednim proizvođačima, lokalna samouprava osnovala je nedavno i posebno Udruženje poljoprivrednika koje bi trebalo da zameni nekadašnje zadruge i tako, lakšim i bržim dolaskom do jeftinijeg repromaterijala omogućiti paorima da sigurnije planiraju svoje poslove.

- Staro udruženje nije funkcionisalo najbolje i naš cilj je da nastavimo tamo gde se stalo. Udruženje bi delom bilo na opštinskom budžetu, čime bi se obezbedila minimalna stabilnost u poslovanju, a za dalje ćemo videti da stvari uredimo kroz kooperativu proizvođača što i jeste naš cilj. Trenutno, koliko mi je kao direktoru Agencije, ali i Ogarcu i poljoprivredniku poznato, jedan od najvećih problema koji naši paori imaju jeste skladištenje proizvoda i materijala. U perspektivi, kroz ovo Udruženje to bi se

moglo regulisati na više načina, od omogućivanja da se plati manje do, u krajnjem, kupovine ili izgradnje sopstvenih silosa i slično, jasan je Aleksić.

Teško do obnove stočarstva

Setva na pećinačkim poljima kasni. Prema navodima Milana Aleksića, stiglo se nekih desetak posto, radi se i noću i to bez prave pripreme, što će, tvrdi prvi čovek Agencije, ostaviti posledice i po žetvu.

- Novo vreme donelo je nove načine obrade, ali i nove probleme i poslove koji na kraju dovode do toga da se ne stiče sve na vreme. Da ostavimo po strani ratarstvo na tren, Donji Srem je nekada bio poznat kao stočarski, a posebno svinjarski kraj. Ja sam to vreme zapamtio, ali eto, toga više nema. Kao što sam i rekao, novo vreme nosi nove ideje, tako da je, primera radi, u našoj opštini sve više plastenika, što je dobro, a sve manje stoke što ne valja. Stočni fond je desetkovan. Svinja ima malo u Obrežu i Kupinovu. Nedavno su mi bili Kupinci koji imaju dosta grla da kažu da ne mogu da nađu zajednički jezik sa Vojvodina šumama. Siguran sam da paori vode računa o mladima i tu treba naći neko rešenje inače će i to malo svinja što imamo postati prošlost. Dolazila mi je i delegacija mlekara koja se žalila na cene, bilo je čak i prosipanja mleka, urgirali smo koliko se može i vidim da su ljudi ponovo počeli da nose na otkup. Teško je obnoviti stočarstvo, mnogo teže nego ratarstvo koje je zadržalo neki standard i pored sistematskog srozavanja kojem je bilo izloženo. Proizvodi se još uvek prodaju, što je sa mesom i mlekom uvek nesigurno. Tu se poslovi drugačije ugovaraju, nema stalne klijentele, pa otuda nije lako ni opstati, priča nam Aleksić i dodaje da opština već ima neke programe koji će biti usmerene unapređenju stočarstva.

Veliku zamerku pećinačkim paorima Aleksić upućuje i zbog prekomerne upotrebe hemije, ali i zbog oslanjanja na hibride stranog porekla.

Uslužni centar

Pored toga što će pomagati paorima oko nabavke materijala, Udruženje poljoprivrednika, prema rečima Milana Aleksića, direktora Agencije za razvoj Pećinaca, biće i uslužni centar koji će distribuirati potrebne informacije paorima.

- Trudićemo se da sve naše članove, kao uostalom i sve

pećinačke paore na vreme obavestimo o izlasku konkursa na koje bi se mogli prijaviti, da ih opskrbito sa svim potrebnim informacijama kako bi blagovremeno mogli da konkurišu i da ih na kraju pomognemo kako bi dobili preko potrebna sredstva, priča Aleksić.

Padavine zaustavile berbu kukuruza

- U različitim uslovima, naravno, različiti hibridi mogu da daju različite rezultate. Neki se pokazuju bolje, neki lošije, ali ono što ostaje jeste da su ipak naši, domaći hibridi, kao što su recimo novosadski ili ZP pravljeni za naše podneblje. Ne mogu američki, pa čak i kazahstanski hibridi kojih je bilo kod nas u startu dati očekivane rezultate, jer zemljište nije isto, način obrade nije isti i u krajnjem znanje i narav naših i primera radi, američkih paora nisu isti. Sve se to mora uvažiti, ako se želi dobar rod i dobar hibrid.

Zadruge i samo zadruge

Najveći broj paora Donjeg Srema ima mali i srednji posed. Kao takvi, oni su često u senci velikih proizvođača, nemoćni da im konkurišu i tako izađu na veća tržišta. Zbog svega toga, Agencija za razvoj opštine podržava sve tendencije udruživanja, a njen direktor napominje da se samo kroz zadrugu sistem koji je proteklih godina i decenija sistematski uništavan poljoprivreda može staviti na svoje noge.

- Zadrugarstvo je nekada bilo osnov naše poljoprivrede. Ona je došlo vreme cepanja, rasutranja i danas je teško navesti seljaka da se udruži, da ponovo krene u objedinjavanje, ali je činjenica da samo tako paori mogu da utiču na kretanja na tržištu, da se suprotstave nelogičnom kretanju cena i tako obezbede sebi dobar plasman. U našoj opštini zadrugarstvo se još održava u Prhovu, Šimanovcima, ima nešto malo i u Pećincima, ali je i to sve pri gašenju, priča Aleksić i zaključuje: - Često se naši paori žale na tajkune, ali nikako ne mogu da shvate da se protiv nakupaca, prekupaca, tajkuna i svih onih koji im poslovno smetaju mogu najbolje boriti kroz zadruge. Otuda je udruživanje danas ne samo mogućnost, nego i imperativ. To je u Evropi odavno trend, a kod nas je nužnost od koje će zavisiti budućnost naše poljoprivrede.

Uzorkovano 700 jutara

Tokom prošle nedelje završeno je uzimanje uzoraka zemljišta sa parcela registrovanih poljoprivrednih gazdinstava, u okviru akcije kontrole plodnosti zemljišta.

- Uzorkovanje zemljišta je vršeno u svim naseljima naše opštine. Tri ekipe su radile na terenu, a povoljni vremenski uslovi su nam omogućili da uzorkovanje završimo u veoma kratkom vremenskom periodu. Za nedelju dana smo obišli sve prijavljene parcele i uzeli ukupno 210 uzoraka sa 700 hektara, koji se nalaze u vlasništvu 88 poljoprivrednih proizvođača, rekla nam je **Andrijana Radojić** iz Agencije za razvoj opštine Pećinci.

Po njenim rečima, analiziranje uzoraka biće završeno do kraja meseca, a Poljoprivredna stručna služba Sremska Mitrovica će pećinačke poljoprivrednike sa rezultatima analiza upoznati na predavanjima koja će organizovati opštinska Agencija za razvoj.

Sve je više plastenika

S. Lapčević

VRDNIK • ODRŽANI 19. MLINARSKI DANI

Kvalitet glavni uslov konkurentnosti

- Produkcija hlebnog zrna je apsolutni reper za čitavu poljoprivredu. Onda kada rešimo pitanje finansiranja, kada naš paor bude mogao da obavi analizu zemljišta, kada bude mogao da kupi sortu koju želi, mehanizaciju i drugo što mu treba, tek onda ćemo moći govoriti o kvalitetu, rekao je Milan Prostran

Srpsko mlinarstvo i pekarstvo imaju perspektivu i pored svih izazova sa kojima se poslednjih decenija susreću. Ono što je potrebno jesu nova ulaganja, sticanja novih znanja i nove zakonske regulative koje će omogućiti da razvoj mlinarstva i pekarstva, te ratarstva u celosti krene u susret novom vremenu. Samo tako, rečeno je protekle srede na devetnaestim po redu Mlinarskim danima u Vrdniku, može se dostići željeni kvalitet koji, i pored činjenice da je izvoz žita porastao, jedini može osigurati preko potrebno konkurentnost srpskog hlebnog zrna.

Kao i obično, organizatori Mlinarskih dana bio je Mlinpek zavod iz Novog Sada, a ovogodišnji domaćini velikom broju profesora, novinara, ratara, vlasnika privatnih mlinova i pekara, kao i drugim gostima iz čitave Srbije bila je kompanija „Vreko“ iz Sremske Mitrovice. Ove godine, program je trajao dva dana, a realizovan je u Hotelu „Terma“ i u Sremskoj Mitrovici u kojoj su učesnici imali priliku da posete pogone svog domaćina, te da nakon rada obiđu i Carsku palatu.

Kako i dolikuje, okupljene je u ime lokalne samouprave pozdravio predsednik Opštine Irig **Vladimir Petrović**, nakon čega se u ime organizatora konferencije obratio prvi čovek Mlinpek zavoda **Milan Skendžić**.

Da je izvoz srpskog hlebnog zrna usled sukoba u Ukrajini porastao prvog dana konferencije, okupljene je obavestio direktor novosadske Produktno berze **Žarko Galetin**, dok je o aktuelnoj situaciji na srpskom tržištu pšenice govorio **Vukosav Savković** iz „Žita Srbije“.

Savkovićev kolega iz „Žitovojvodine“ **Zdravko Šajatović**, govorio je o utvrđivanju dopunskih uslova za korišćenje subvencija za proizvodnju pšenice roda 2015, dr **Đorđe Psodorov** iz Naučnog instituta za prehrambene tehnologije univerziteta u Novom Sadu dao je nekoliko informacija o kvalitetu pšenice iz ovogodišnje žetve, prof. Dr **Milimir Kovačević** iz novosadskog „Progres“ pričao je o mogućnostima korekcije kvaliteta brašna ovogodišnje žetve u mlinovima, dok je **Nenad Vujović** ispred Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, odnosno iz odeljenja poljoprivredne inspek-

Deo učesnika panel diskusije

cije upoznao prisutne sa aktivnostima inspeksijskih službi tokom žetve pšenice. Doktor **Jasna Mastilović** ispred Naučnog instituta za prehrambene tehnologije, Univerziteta u Novom Sadu govorila je o aspektima kvaliteta pšenice i njegovom uticaju u lancu prerade i plasmana hlebnog zrna, a nakon izlaganja usledila je i bogata panel diskusija u kojoj su pored predavača učešće uzeli gosti, odnosno poznati agro-ekonomski analitičar **Milan Prostran**.

Drastično smanjene setvene površine

Govoreći o aktuelnoj situaciji na domaćem tržištu pšenice, **Vukosav Savković** kao negativnu pojavu istakao je drastično smanjenje setvenih površina koje su, kako je istakao,

Jasna Mastilović

Žarko Galetin

tokom poslednjih dve i po decenije umanjene za više od 300.000 hektara. Pri tome, istakao je Savković, prioriteti u Srbiji jeste ustaljenje setvenih površina na minimum 600.000 hektara, odnosno podizanje prinosa na 5.5 tona po hektaru.

- Da bi se ovaj cilj postigao, potrebno je da neutralna komisija podeli sorte pšenice po kvalitetu, da se reši pitanje finansiranja proizvodnje razvija se i povećanje učešće deklarisanog semena u setvi, te da se agrotehnika i rokovi setve prilagode zahtevima sorti. Dugoročno, treba rešiti status državnog zemljišta, koristiti znanja stručnjaka i institucija, stalno i strogo vršiti podelu po kvalitetu, skladištiti pšenicu po kvalitetnim grupama i cenu formirati u zavisnosti od kvaliteta, rekao je Savković.

Da je kvalitet merkantilne pšenice roda 2014. i pored nevremena koje je zahvatilo Srbiju solidan, konstatovala je dr **Đorđe Psodorov**, koji je napomenuo da je do ovih podataka Institut za prehrambene tehnologije u Novom Sadu došao nakon pribavljanja 545 uzoraka pšenice iz 62 lokaliteta i 14 srpskih žitorodnih regiona.

Zadovoljavajući rad inspeksijske službe

Glavna uloga poljoprivredne inspekcije, prema rečima Nenada Vujovića jeste da prati rad poljoprivrednika od početka do kraja kampanje, da prati otkup zrna, da prikuplja analitičke podatke, da ih obrađuje, prezentuje javnosti i na osnovu njih dođe do znanja koja bi unapredila razvoj proizvodnje žita.

- Inspekcija je sa poljoprivrednicima od početka do kraja procesa proizvodnje. Mi smo ti koji pre zrna

Upoznavanje sa novim tehnologijama u mlinarstvu i pekarstvu

ulaze u skladište i koji proveravamo uslove u kojima će zrno biti čuvano. Tu podrazumevamo pre svega pitanje higijene koje je jedno od najvažnijih. Nekada je država više bila prisutna i pravilnici su donošeni na godišnjem nivou. Danas to nije tako i stvari su u većoj meri prepuštene tržištu što je dobro. Mi smo tu samo da pomognemo proizvođačima, da bi bili sigurni šta se dešava sa njihovim žitom kada se preda i u kakvim se uslovima čuva. Redovno dobijamo informacije, naši ljudi su stalno na terenu i mislim da i proizvođači mogu biti zadovoljni našim učinkom, rekao je Vujović i dodao: - Do kraja jula meseca registrovan je prijem viškova merkantilne pšenice kod skladištara u ukupnoj količini od 1.335.754 tone, od čega je 1.134.525 sa teritorije Vojvodine. To je dobar višak i jedino na čemu u buduću treba više raditi jeste klasifikacija po kvalitetu jer će to dobro doneti i proizvođačima i državi.

Sve počinje sa finansijama

Kako je tokom panel diskusije istakao agro-ekonomski analitičar Milan Prostran, pšenica je najvrednija ratarska kultura i deo istorije svih naroda koji su živeli i koji i danas žive u Vojvodini.

- Pitanje kvaliteta je najvažnije pitanje danas i u skladu sa tom činjenicom potrebno je ustrojiti čitav sistem. Na uspostavljanju kvaliteta se radilo sve do raspada Jugoslavije i tu je bilo dobrih rezultata koji su obećavali. Iz raspada bivše države, poljoprivreda je izašla prilično oštećena i evo, svedoci smo i danas da oporavka još uvek nema. Godine za nama bile su nepovoljne za sve nas koji smo se borili za veći kvalitet pšenice. Danas je došlo neko drugo vreme, govori se o planovima koji nekako uvek počinju sa pokušajima da se poljoprivrednici na vedu da uzmu regresirane kredite za koje još uvek nismo sigurni koliko su povoljni. Sve što je sa kamatnom stopom od tri i više posto, smatram da je nepovoljno i da je jedan posto dovoljno. Što se tiče investicionih kredita u poljoprivredi, mislim da je sve što je iznad

Nenad Vujović

0.5 posto nepovoljno. Bitka za konkurentnost naše poljoprivrede je bitka za kvalitet. Mi smo nekonkurentni danas, osim ako se izuzme sirkova metla gde nam niko ništa u Evropi ne može. To je lepo i za svaku pohvalu, ali smatram da je potrebno raditi na tome i da se recimo ratarstvo, a posebno proizvodnja pšenice unapredi. Hlebno zrno je apsolutni reper za čitavu poljoprivredu. Onda kada rešimo pitanje finansiranja, kada naš paor bude mogao da obavi analizu zemljišta, kada bude mogao da kupi sortu, mehanizaciju i drugo što mu treba, tek onda ćemo moći govoriti o kvalitetu, rekao je Prostran.

Recimo na kraju i to da je tokom drugog dana konferencije bilo reči o potencijalima alternativnih vrsta i podvrsta starih žita u ishrani ljudi, o ulozi i značaju kukuruza u ljudskoj ishrani, faktoru sleganja žita u silosu za najvažnije useve u Americi, o savremenom pristupu mereru zapremine čelija umesto nivoa, kontejnerskom transportu brašna, vremenu odležavanja i drugim temama usko vezanim za oblasti mlinarstva.

Takođe, vredno je spomena i to da su tokom dva konferencijska dana prilično svoje proizvode izložile imale i kompanije koje se bave proizvodnjom mlinarskih i pekarskih mašina.

S. Lapčević

Sa prvog dana konferencije

PROIZVODNJA POVRĆA U FUNKCIJI RAZVOJA SELA U REPUBLICI SRBIJI (2)

Stanje u proizvodnji povrća u zaštićenom prostoru

Tekst: **Ž. Ilin, Đ. Gvozdenović, J. Boćanski, N. Novković, B. Adamović,**
Univerzitet u Novom Sadu, Poljoprivredni fakultet Novi Sad,
Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
(Preuzeto iz časopisa „Savremeni povrtar“)

Proizvodnja u zaštićenom prostoru svrstava se među najintenzivnije u biljnoj proizvodnji (tab. 3). Zaštićeni prostor obezbeđuje smanjenje rizika usled uticaja nepovoljnih klimatskih uslova tokom jesenjeg, zimskog i prolećnog perioda, ali i vrlo uspešnu zaštitu od visokih temperatura u letnjim mesecima. Rezultat upravljanja mikroklimatskim uslovima tokom čitve godine, shodno biološkim zahtevima gajene biljke, jeste značajno povećanje prinosa po boljci, samim tim i po jedinici površine.

Preciznih podataka o površini na pod plastenicima tunelskog tipa kod nas praktično nema. Procena je (tab. 3) da se u plastenicima povrće gaji na površini od 3.000-5.000 ha. U poslednjih deset godina podignuto je još oko 2.000 do 3.000 ha. To znači da se kod nas povrće u plastičnim tunelima gaji na površini od 5.000-6.000 ha (tab. 3), sa stalnom tendencijom rasta.

U našim uslovima, prevladavaju objekti tunelskog tipa (visine 1,8-2,5 i širine 4-5,5 m i/ili 2,6-3,6 visine i 7-8 m širine), još uvek se gotovo u celosti povrće proizvodi na zemljištu na kom je podignut zaštićeni prostor. Praktično iskustvo nedvosmisleno pokazuje da visokospecijalizovano gajenje salate, paradajza, paprike i krastavca, uz neophodan nivo prinosa nije trajno moguće u varijanti gajenja na zemlji. Problemi u vezi sa opadanjem plodnosti, zaslanjenost, sabijanje i zabarenost zemljišta i/ili bolesti korenovog sistema, prisustvo nematoda i progresivno opadanje prinosa i kvaliteta povrća, vrlo brzo će naterati proizvođače da pređu na neki od sistema proizvodnje „bez zemlje“. Osim ove mogućnosti proizvođačima ostaje na raspolaganju mogućnost premeštanja objekata na drugu lokaciju ili iznošenje i zamena oraničnog sloja zemljišta. Naravno da su to skuplje metode da bi se pravilno i dugoročno rešili objektivni problemi, na koje se već sada nailazi.

Sa pomenutih 6.000 ha uz smeđu minimum dve češće tri vrste u toku godine proizvede se minimum 840 hiljada tona svežeg povrća u vrednosti od oko 655 miliona evra.

Kod nas u različitim tipovima zaštićenog prostora povrće se proizvodi:

Biljna vrsta	Površina u ha	Prinos		Vrednost proizvodnje (000 evra)
		kg/m ² / komada/ m ²	tona (000)	
Salata	5.000	12 kom	150	132.000
Paradajz	3.000	12	360	252.000
Paprika	2.000	10	200	166.000
Krastavac	1.000	10	100	60.000
Ostalo povrće	1.000	3	30	45.000
Ukupno	/	/	840	655.000

Površine pod povrćem u zaštićenom prostoru i vrednost proizvodnje

1. Na prirodnom zemljištu;
2. Na smešama čiste baštenske zemlje, zgorelog stajnjaka, komposta i/ili treseta;
3. Na industrijski način pripremljenim supstratima organskog porekla (kokosova vlakna, ili na smešama od crnog i belog treseta);
4. U sistemu „bez zemlje“ (supstrati neorganskog porekla, kamena vuna);
5. Tehnikom tankog hranljivog filma.

Dominantan način proizvodnje je na prirodnom zemljištu. Preostali načini proizvodnje kod nas su zastupljeni na manje od 1% od ukupnih površina pod zaštićenim prostorom.

U razijenom svetu dominira proizvodnja na neorganskim supstratima (na kamenjima u Holandiji je preko 95% površina), zatim proizvodnja na organskim supstratima (oko 5% od ukupnih površina u Holandiji), na prirodnom zemljištu (u regionu i na Mediteranu). Tehnika tankog hranljivog filma i u svetu zauzima relativno male površine, sa tendencijom porasta.

Stanje u seminarstvu povrća

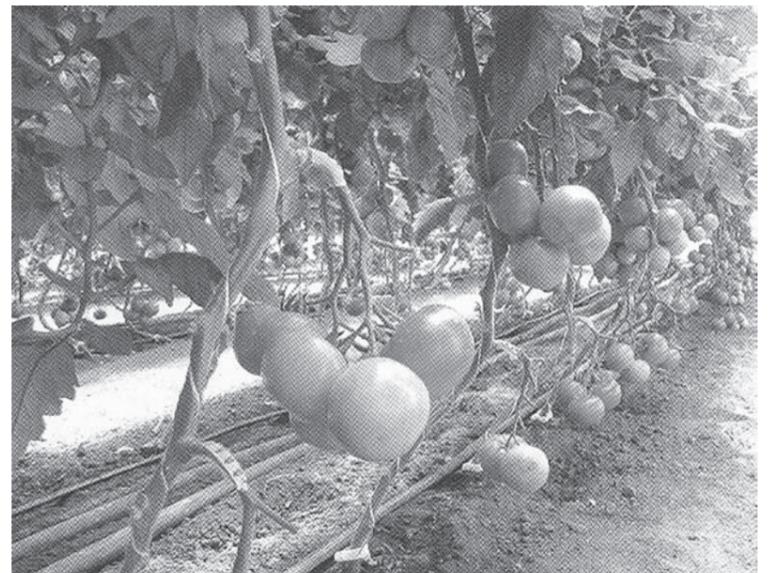
Proizvodnja semena povrća predstavlja značajnu privrednu aktivnost u našoj zemlji, jer je ekonomski rentabilna, a kao izvozna rob obezbeđuje značajan dolazni priliv. Ova proizvodnja najvećim delom se obavlja preko organizovanog semensarstva, a manji deo proizvodnje povrća je preko sopstvenog semena.

O značaju proizvodnje kvalitetnog semena povrća pisao je Radić, davne 1878. godine (u poglavlju pod nazivom „O ivodu sjemena u opšte“, str.85-92) u udžbeniku Povrtarstvo za školu i narod.

Organizovano semensarstvo podrazumeva kontinuiranu proizvodnju svih kategorija semena i sadnog materijala. Važno je korišćenje deklarisanog semena u što većem procentu, kao i sorti sa visokim genetskim potencijalom rodosti. Semensarstvo povrća u najširem smislu te reči obuhvata proizvodnju, doradu i promet semena i sadnog materijala. Osnovni cilji jeste da se obezbedi dovoljna količina kvalitetnog semena i sadnog materijala svih sorti i hibrida za potrebe povrtarske proizvodnje u našoj zemlji i za izvoz.

Srbija ima izuzetno pogodne klimatske i edafke uslove za proizvodnju semena i sadnog materijala. Oko 90% semenske proizvodnje nalazi se u Vojvodini, izuzimajući krompir. Potrebne količine semena povrća utvrđuju se na bazi statističkih podataka o zasejanim površinama i setvenom normom po jedinici površine, za određenu biljnu vrstu (tab. 4), a za one čiju proizvodnju statistika ne beleži, potrebne količine semena se obrađuju procentom.

Proizvodnja kvalitetnog semena paprike je uslov za dobijanje stabilnih i viokih prinosa. Prvi rad vezan za ovu problematiku, u Srbiji, saopšten je 1979. godine na seminaru agronoma održanom u Dubrovniku. Kasnija istraživanja bila su usmerena na ispitivanje faza zrelosti ploda i kvalitet semena, proizvodnju i kvalitet rasada

Proizvodnja paradajza na zemljišnom supstratu u plastenicima tunelskog tipa

u lejama i plastenicima (1971-1974), posebno su proučavani mikroklimatski uslovi i njihov uticaj na kvalitet rasada. Da je proizvodnja semena paprike profitabilna prikazano je u radu gde se sa 1 ha semenske paprike može ostvariti prihod od 11.000 evra. Semensarstvo paprike predstavlja produžetak paradajza selekcije.

Paradajz je jedna od najčešćih i ekonomski najznačajnijih povrtarskih vrsta, koji se gaji na otvorenom polju i zaštićenom prostoru. Na osnovu naših istraživanja o uticaju faza zrelosti ploda i dužine fermentacije na semenske kvalitete paradajza utvrđeno je da je energija klijanja semena i ukupna klijavost znatno niža kod semena dobijenog iz poluzrelih plodova. Proizvodnja semenskog paradajza odvija se direktnom setvom semena i proizvodnjom rasada. Proizvodnja i procena dorađenog semena, kao i njegova vrednost dati su u tablici 5.

Iz direktne setve se proizvode determinantne sorte, ali mogu i indeterminantne, s tim što se kod ovih plodovi moraju višekratno ubirati. Iz rasada se proizvodi seme indeterminantnih (visokih) sorti i celokupna produkcija hibridnog sistema.

Seme i sadni materijal predstavljaju, posebno u povrtarstvu, važan činilac visoke i kvalitetne produkcije. Prelaskom na direktnu setvu semena na parceli ukazala se i potreba posebne dorade semena. Ovim načinom dorade kod niskih sorti povećao se i kvalitet semena (obično dorađeno seme klijavost 86,6% a depilirano seme 96%).

U Republici Srbiji od ukupnih površina pod kupusnjačama procenjuje se da 80% čine kupusi, 14% kelj i karfiol i 6% brokola, keleraba i kelj pupčar. Dužina stadijuma jarovizacije kreće se od 30-60 dana.

Pasulj zauzima značajno mesto kako u ishrani našeg stanovništva tako i u poljoprivrednoj proizvodnji. Selekcijom su stvorene nove sorte, ali se i dalje za setvu pasulja koriste odomaćene populacije, koji sami proizvođači održavaju i umnožavaju. Sorte boranije koje se gaje za preradu su većinom strane, licencom zaštićene selekcije. Taj deo semena mora se obezbediti iz uvoza.

Povoljni agroekološki uslovi u našoj zemlji čine proizvodnju semenskog graška srazmerno lakom i jeftinom, uz postizanje visokih i stabilnih prinosa. Uz nove selekcionisane sorte i primenu odgovarajućeg nivoa tehnologije proizvodnje može se proizvoditi osnovno i komercijalno seme, visokog kvaliteta i dobrog zdravstvenog stanja, uz oslobađanje od uvoza semena. U proizvodnji su zastupljene rane i kasne sorte graška, kao i sorte za baštensku proizvodnju i industrijsku preradu.

Kvalitetno seme lukova može se proizvesti samo ako je ukupna proizvodnja (arpadžik-izvodnice-seme) kontrolisana, uslovi proizvodnje optimalni, za datu sortu crnog luka.

Proizvodnja belog luka zauzima značajno mesto u setvenoj strukturi povrća sa ostvarenim niskim prinosima u odnosu na vodeće svetske proizvođače. Ovo je uslovljeno gajenjem populacija i eko tipova. Izborom čenova veće mase u sadnji belog luka mogu se ostvariti veći prinosi. Sadnjom čenova težih od 1,6 g značajno se povećava prinos, masa lukovice i masa čenova po lukovici.

U okviru korenastih kultura, pored pršuna, celera, paštrnaka, proizvodi se seme mrkve. Važan momenat je vreme setve, gustina useva, jarovizacija, prezimljavanje kao i način žetve, a u cilju postizanja maksimalnog prinosa semena dobrog kvaliteta.

Pored spomenutih u Srbiji se proizvodi seme oko 30 povrtarskih vrsta (tab. 5) što uključuje preko 100 sorti i hibrida. Pored proizvodnje visokih kategorija semena (predosnovnog i osnovnog), proizvodi se i sertifikovano seme prve generacije (kategorije C1) za potrebe domaćeg prometa i izvoza. U poslednjih pet godina u proseku se godišnje proizvelo oko 1.119 t semena povrća (oko 6,1% potreba) i oko 7.705 t (10,3% potreba) sadnog materijala krompira (tab. 5). U istom periodu uveze se godišnje u proseku 1.150 t semena povrća (9,5% od potreba) i oko 5.046 t sadnog materijala krompira (6,7% od potreba). Domaće i uvezno seme povrća čini svega oko 15,7% od potreba (tab. 4), a sadni materijal krompira oko 17% od potreba.

Zaštita od korova ima značajnu ulogu u ostvariavnu visoke i stabilne proizvodnje paprike, paradajza, luka, mrkve i kupusa u našoj zemlji. Istraživanja u ovoj problematici ukazuju da efikasno rešavanje problema suzbijanja korova, pravilnim izborom, vrmenom i načinom primene herbicida, bitno doprinosi unapređenju proizvodnje semenske paprike, paradajza, luka, mrkve i kupusa. Primena herbicida posle setve ili sadnje ima punu ekonomsku opravdanost, jer kvalitetna priprema zemljišta za setvu ili sadnju i navodnjavanje omogućuju da njihov herbicidni efekat dođe do punog izražaja.

(Nastaviće se)

Vrsta povrća	Prosek perioda				1970-2009	Vrednost proizvodnje (u 000 evra)
	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		
1. KROMPIR	973.226	823.761	753.300	859.289	852.394	153.431
2. PASULJ	74.935	59.009	46.056	32.099	53.025	63.630
3. GRAŠAK	10.630	12.509	21.043	33.232	19.354	16.451
4. CRNI LUK	154.007	182.719	126.512	126.273	147.378	29.476
5. KUPUS I KELJ	319.833	252.674	273.619	304.054	287.545	28.754
6. PAPIKA	141.734	136.625	116.661	150.190	136.303	27.261
7. PARADAJZ	189.603	206.826	169.482	175.887	185.450	18.545
8. BOSTAN	309.676	278.787	219.991	251.735	265.047	26.505
9. MRKVA	44.969	70.824	51.997	60.366	57.039	17.112
10. KRSTAVAC	54.779	35.178	51.997	54.726	49.170	14.751
11. ZAČINSKA PAPIKA	5.402	4.131	4.932	8.751	5.804	1.741
12. BELI LUK	/	/	/	24.900	24.900	37.350
UKUPNO	2.278.794	2.063.043	1.835.590	2.081.502	2.083.409	435.006

Prosečna proizvodnja povrća i krompira u Srbiji i vrednost proizvodnje (u 000 evra)

Nestaju srpska sela

U prošlom veku pod uticajem industrijalizacije i urbanizacije, kako je govorio akademik Radomir Lukić, dogodila se „civilizaciona revolucija“. Promenjen je seljakov pogled na svet, promenjene su njegove vrednosti i moral, kulturne potrebe i životne aspiracije

Piše: Branislav Gulan
(Autor je član Odbora za selo Srpske akademije nauka i umetnosti)

Regionalna politika je druga po važnosti u EU, odmah iza agrarne politike. Izdaci za agrarnu politiku angažovane 43 odsto budžeta EU do 2020. godine, dok se za regionalnu politiku troši poslednjih godina oko 35 odsto budžeta. Na sve druge zajedničke politike i finansiranje administracije otpada preostalih 22 odsto sredstava. Inače, regionalna politika u EU rođena je sredinom sedamdesetih godina prošlog veka, ali je veći značaj dobila tek od sredine devedesetih godina. Osnovna svrha regionalne politike je višestruka: da obezbedi pomoć siromašnijim regionima; da koordinira već postojeće regionalne politike zemalja članica; da učini da se regionalni problemi uzimaju u obzir u okviru drugih politika EU. Od sredine devedesetih godina XX veka EU je ušla u snažniju ekspanziju regionalne politike u okviru sedam projekata od čega se dva odnose na poljoprivredu i selo. Gledajući sa regionalnog aspekta EU (15 članica je podeljena na ruralne regione gde preko 50 odsto ljudi živi u ruralnim područjima). Shodno ovakvoj ruralnoj stvarnosti, koja je nešto izmenjena ulaskom novih 13 članica, definisani su, kako integralni tako i diferencirani ciljevi ruralnog razvoja, ne samo na nivou država, nego i na nivou regiona.

Tužna slika Srbije

Republika Srbija je izrazito ruralna zemlja. Veliki deo njene teritorije čine ruralna prostranstva, na kojima živi približno polovina stanovništva. Polazeći od te činjenice postoje potencijali za razvoj agrarnog preduzetništva u Srbiji. Ne postoji, međutim, ruralna politika u Srbiji (tek sad se kreće pionirskim koracima ka njenom stvaranju), kojom bi se po ugledu na EU, realizovala ova ideja. Ona do sada nije bila osmišljena, niti su sačinjeni konkretni programi u cilju njenog sprovođenja. Drugim rečima u Srbiji je bila prisutna dugoročna politika marginalizovanja ruralnih područja.

Da srpska sela nestaju, najbolja potvrda je i činjenica daje u seoskom

I danas kada se pomenu ruralna područja, odmah se zna da su to siromašna područja

groblju u kuršumlijskom planinskom selu Tačevac krajem 2013. godine podignut nesvakidašnji spomenik, spomen selu koje više ne postoji. Meštani su selo napustili zbog nebezbednosti, zbog čestih upada naoružanih kosovskih Albanaca. Kuće su spaljene u podmetnutim požarima, a od nekada 200 stanovnika u 35 domaćinstava i jedne škole, sada je ostalo svega nekoliko oronulih kuća. Zbog ovakvog stanja u srpskom selu većina nosilaca gazdinstava smatra da trenutno poljoprivedna politika – poslednjih godinu, pet i jedne decenije, ide u pogrešnom pravcu. Inače, prosečan poljoprivednik u Srbiji je star, slabo informisan i nepoverljiv prema udruženjima i državnoj politici, pokazalo je istraživanje koje je za potrebe Ministarstva poljoprivrede sprovela novosadska agencija „Ninamedija“

Nekadašnja Jugoslavija je imala najbržu deagrarizaciju na svetu. Za poslednjih 50 godina XX veka iz sela u grad na prostorima nekadašnje SFRJ se preselilo oko osam miliona ljudi. Takav proces u svetu je trajao oko 150 godina. Seobe su nastavljene i prisilno u poslednjoj deceniji XX veka kada je ratni vjor u Srbiju iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Kosova i Metohije „doneo“ još blizu 400.000 novih žitelja. U periodu posle Drugog svetskog rata u srpskom selu su se odigrale krupne, ali po svom sadržaju i posledicama protivurečne promene. Te promene su deo univerzalnog, svetskog procesa modernizacije sa-

vremenog društva, njegove industrijalizacije i urbanizacije. One su isto tako nosile snažan pečat vladajuće ideološke paradigme, odnosno društvenog sistema koji je kod nas izgrađivan na toj paradigmati.

Novi identitet

Danas Srbija traga za novim identitetom, za novom paradigmatom društvenog razvoja, pa se ne smeju zaboraviti ni marginalizovati selo i poljoprivredu. Kao i mnogo puta do sada u istoriji, i u ovim vremenima, selo i poljoprivredu su naš glavni oslonac koji nam omogućava opstanak i preživljavanje. Ponovo se okrećemo selu kada nam je teško, pa smo ubeđeni da selo i zapošljavanje u njemu i oko njega omogućavaju prevazilaženje krize. Jer, nezaposlenost koja iznosi blizu 25 odsto, postala je najveći ekonomski problem Srbije danas. Ali, to zahteva i radikalno nov odnos društva prema njemu. Umesto dosadašnjeg intendantskog pristupa selu i poljoprivredi, gde su se oni tretirali kao proizvođači jeftine hrane, mora da se stvori koncepcija takozvanog ruralnog razvoja, koja će se temeljiti na demografskim, prirodnim, ekonomskim i socio-kulturnim potencijalima. Karakteristika srpskog sela danas je da se i poslednjih decenija u njemu dešavaju izuzetno negativna demografska kretanja. Rapidno se smanjuje natalitet i u nekim krajevima vlada i prava „bela kuga“ (u Srbiji godišnje više umre nego što se rodi čak 40.000 njenih žitelja!). Ako se tako nastavi Srbija već za nešto više od dva veka neće imati svog naroda na ovim prostorima! Sve je to rezultiralo depopulacijom, senilizacijom i socijalnom devastacijom brojnih regija u Srbiji. Krupne promene dogodile su se i u privrednom životu srpskog sela. Te promene koje imaju dalekosežne socijalne i ekonomske posledice nisu dovoljno izučene i objašnjene.

U XX veku je seljačko gazdinstvo bilo definisano ideološkom kategorijom maksimuma od 10 hektara, što se pokazalo iracionalnim. Veličina poseda je veoma heterogene. Najveći broj postojećih preduzeća – posednika je u kategoriji do 50 hektara (55,3 odsto), a najmanji u kategoriji preko 5.000 hektara (2,95 odsto). U privatnom sektoru je znatno izraženija usitnjenost poseda. Dominiraju gazdinstva – farme čiji je posed do tri hektara (58,1 odsto), samo 0,8 odsto gazdinstava imaju posed 15 – 20 hektara, a 0,5 odsto posed veći od 20 hektara. Primera radi u velikoj Britaniji prosečna veličina farme iznosi 69,3 hektara, Francuskoj 41,7, Danskoj 42,6 hektara, Holandiji 18,6, Nemačkoj 31, a Belgiji 20,6 hektara. U EU je prosečna veličina farme 20,7 hektara, što je pet puta više od prosečne veličine

Naselja sa manje od 100 stanovnika

1948 – 1961	oko 80
1971.	140
1981.	280
1991.	487
2002.	713
2011.	986

poseda porodičnog gazdinstva u Srbiji. Danas u Srbiji nema više nekadašnjeg maksimuma, ali imamo manji broj ljudi koji imaju velike posede od po nekoliko desetina hiljada hektara, a i sve veći broj onih koji ostaju sa svojim sitnim posedom, koji im život znači, jer je to dodatak na prihod i osnova za preživljavanje. U prošlom veku pod uticajem industrijalizacije i urbanizacije, kako je govorio akademik Radomir Lukić, dogodila se „civilizaciona revolucija“. Promenjen je seljakov pogled na svet, promenjene su njegove vrednosti i moral, kulturne potrebe i životne aspiracije.

Protivurečne promene

Do Drugog svetskog rata Jugoslavija je bila agrarna, tradicionalno društvo. Preko 80 odsto stanovništva je živelo na selu autarhičnim, oskudnim i tradicionalnim načinom života. Ceo seljakov svet je bio sveden na njegov posed, gazdinstvo i porodicu, selo u kome živi i crkva koja je oličavala Boga i usmeravala njegov duhovni život. Posle Drugog svetskog rata pod uticajem svetskih procesa, kao i nove vizije društva, izvedena je industrijska revolucija, nastupile su i protivurečne promene. Industrijalizovana gazdinstva povećala su robnost, specijalizovala se, uz malu tržišnu orijentaciju, drukčije stavove o budućnosti agrara. Takođe, su imala i više kapitala, znanja i snage od tradicionalnih gazdinstava. Pod uticajem industrijalizacije smanjio se udeo tradicionalnog ručnog rada, smanjio se broj nekvalifikovanih radnika, a zaposleni u kombinatima su poprimali odlike industrijskih radnika. Rezultat toga je da se udeo stanovništva u gradskim naseljima povećao od 21 odsto u 1948. na 51 odsto u 1991. godini, a danas se proizvodnjom hrane bavi dva miliona žitelja Srbije.

Republika Srbija danas raspolaže sa 5.097.000 hektara poljoprivredne površine ili 0,59 hektara po stanovniku. Od toga 4.224.000 hektara po obradive površine ili 0,47 hektara po stanovniku. U okviru poljoprivrednih gazdinstava, pema popisu poljoprivrede iz 2012. godine, obradjuje se 3.355.859 hektara zemljišta. To znači da značajan deo poseda od oko

904.127 aktivnih poljoprivrednika

Do tranzicionih promena 2000. godine, u Srbiji, kao socijalističkoj zemlji, čak 85 odsto poseda je bilo u vlasništvu privatnika, a sad su gotovo sve površine privatizovane (računa se da je oko 400.000 hektara ostalo u državnom vlasništvu). Aktivnog poljoprivrednog stanovništva prema popisu iz 1991. godine bilo je 904.127. Po popisu sad imamo oko 631.000 poljoprivrednih gazdinstava.

Stari momci

Istraživanja pokazuju da danas u srpskim selima živi oko 260.000 momaka koji su se približili 50-toj godini života, a da nisu zasnovali porodice. Razlozi ovog pojavi su brojni, a posledice katastrofalne. Sraman je bio i naziv seljak, pa nisu htele devojke za njih da se udaju i da žive na selu, da hrane stoku i obrađuju njive... Radije su uvek odlazile u gradove, udavale se za portire u fabrici i mnogo siromašnije živele. Kada bi svaki od njih imao ženu i samo po jednog potomka bilo bi to novih 500.000 stanovnika, značajnih za biološku, demografsku i ekonomsku reprodukciju sela i društva u celini.

860.000 hektara ostaje neobrađeno! To su uglavnom pogranična područja i i regionian sela koja nestaju. U Srbiji se uzgaja 908.990 goveda, 3,4 miliona svinja, 1,783 miliona ovaca, 235.576 koza, 26,6 miliona živine i postoji 673.651 pčelinje društvo. Popisom je utvrđeno da gazdinstva u Srbiji poseduju 408.734 traktora i oko 25.000 kombajna. Sva ta mehanizacija u proseku je stara više od dve decenije! Vodni režim je takodje povoljan, ali nedovoljno iskorišćen. Kanal – Dunav-Tisa-Dunav (sa 960 kilometara kanalske mreže) najveći je i jedinstven hidrosistem u svetu, ne iskorišćava se za poljoprivrednu proizvodnju, ili je to veoma malo. Rečni tokovi takodje veoma malo se koriste za navodnjavanje. Od ukupno obradivih površina, navodnjava se 1,2 odsto površina ili samo 40.000 hektara! U svetu se prosečno navodnjava 17 osto površina.

Porodica – socijalna ruševina

Današnja seoska porodica u Srbiji je neka vrsta socijalne ruševine koja sav svoj šarm duguje staroj socijalnoj arhitekturi na koju podseća Henry Menddras. U posleratnom periodu pa i danas veličina poljoprivredne porodice je smanjena, ali je seoska porodica bila i ostala veća od gradske. U današnje vreme na selu je najrasprostranjeniji tip porodice od dva pokolenja i dece. Poslednjih decenija došlo je i do promena na brojnosti porodice, pa se beleži usitnjavanje velikih porodica, jer se odrasla deca odvajaju od porodice, roditelja i grade sopstvene zadnjice. Ostala je ljubav za zemljom kod starijih, ali se stvorila i jaka želja za modernizacijom kod mladih. Tako je civilizacija ušla u selo. Ekonomsko-socijalna institucija „ruralni razvoj“ je relativno nova u teoriji razvoja. Vezuje se i za zemlje takozvanog „trećeg sveta“ u vreme pojave izrazito snažnih problema na relaciji hrana-siromaštvo-populacija. Ovo istovremeno upućuje na zaključak da se počeci ruralnog razvoja vezuju za poljoprivredu. I danas kada se pomenu ruralna područja, odmah se zna da su to siromašna područja. Zato se integralni ruralni razvoj, kao jedna od najmlađih grana razvoja, danas tretira kao „motor“ ekonomsko-socijalnog progressa. Za efikasno rešavanje brojnih problema u ovim regionima potrebna je adekvatna proporcija tri faktora: ljudsko znanje, tehnički i prirodni resursi i kapital.

(Nastaviće se)

Prekobrojni nastavnici

Oko 5.000 nastavnika na početku ove školske godine bilo je bez punog fonda časova, pokazuju podaci Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja. Sindikati kažu da ih je čak četiri puta više. Neki od njih dobili su odmah deo norme koji im je nedostajao, a drugi i dalje rade za 10.000 ili 20.000 dinara, ako recimo imaju četvrtinu ili polovinu fonda časova. Čak 133 učitelja i nastavnika su potpuni tehnološki višak, ali su prosvetne vlasti obećale da oni neće ostati bez posla.

U Banatu su odeljenja sa malim brojem učenika upravo ova na jezicima manjina, kaže Staniša Banjanin, načelnik Školske uprave u Zrenjaninu. Po njegovim rečima na srpskom jeziku, čak ni u selima, gotovo da ih nema. U osnovnim školama u našoj školskoj upravi nema smanjenja odeljenja. Čak u nekim školama imamo povećan broj dece obuhvaćene inkluzijom. To jedno dete, jer mu je potrebna posebna pažnja učitelja, računa se kao dva

učenika, pa se onda u zbiru čini da je povećan broj učenika. Ali u srednjim školama je ostalo dosta slobodnih mesta, pa je ugašeno dvadesetak odeljenja.

Slično je, ponegde i gore, u preostalim 16 školskih uprava. U Zaječarskom i Borskom okrugu, na primer, čak 180 isturenih odeljenja, uglavnom seoskih škola, ima manje od deset učenika. Kada se računa samo one koje u sva četiri razreda broje do pet đaka – ima ih 105. Situacija je slična i u Zlatiborskom okrugu. Školske 2010/11. upisali su 2.612 prvaka, godinu kasnije bilo ih je 2.540, pa 2.438, lane 2.276, a ove godine oko 2.100. I naredne godine broj odeljenja u osnovnim i srednjim školama moraće da bude smanjen. Mnoge učionice u selima ostaće bez đaka, a učitelji bez posla. I pored strategija, demografskih i obrazovnih, ovaj proces je nezastavljiv. Kako procenjuju demografi, posle izgubljenog rata za srpsko selo, hitno moramo da počnemo da se borimo za opstanak varošica.

Stanje ratarskih, povrtarskih i voćarskih kultura

Štitaste vaši u zasadima breskve

Obilaskom zasada breskve na lokaciji Mandelos RC Sremska Mitrovica, u pojedinim breskvicima uočeno je prisustvo štitastih vašiju-Partenolecanium persicae.

Vaši su prisutne u starijim breskvicima koji se eksploatišu ali su mere zaštite bile redukovane.

Uočili smo prisustvo mužjaka u velikim kolonijama na stablima breskve.

Mušjaci su nežne građe, krilati. Naseljavaju pukotine na stablu i najčešće su locirani na južnom delu debla.

Zenke formiraju štitiće ispod kojih polažu jaja i fiksirane su potpuno ili delimično za deblo ili grane breskve.

Trenutno se ne preporučuje tretman.

U proleće, pre kretanja vegetacije potrebno je uraditi tretman uljima. Kretanjem vegetacije RC Sremska Mitrovica će pratiti piljenje larvi i dati preporuku za tretman.

Mrežasta pegavost ječma

potom ih zatrpati da ne bi došlo do trovanja divljači.

Gotove mamke upotrebiti po preporuci i uputstvu proizvođača.

Za redukciju velikih populacija glodara osim rodenticida, preporučuje se i postavljanje stubova za ptice grabljivice (2-5 mobilna stuba visine 12m na površini od 10 ha).

Stanje useva ozimog ječma

Pregledom parcela ozimog ječma na teritoriji RCSenta, utvrđeno je prisustvo mrežaste pegavosti (Pyrenophora teres) na listovima, u različitim intenzitetu napada:

Ada: fenofaza 3-4 lista, index napada od 7,5%,

Senta i Gornji Breg: fenofaza početak bokorenja ;1-2 stabla vidljiva, index napada od 2,25 do 5%.

U Adi su uočene pojedinačne krilate forme lisnih vaši (Aphididae) u indexu napada od 1,25% kao i cikade, dok u Senti i Gornjem Bregu registrovane su pojedinačne krilate jedinke i kolonije beskrilnih formi lisnih vaši u indexu napada od 1 do 6,25%, kao i cikade u značajnijoj brojnosti.

Registrovana je i sporadična aktivnost glodara.

Bela leptirasta vaš u plastenicima

Vizuelnim pregledom proizvodnje povrća u plastenicima 31.10. na lokalitetu kontinuiranog monitoringa Mihajlovo, uočeno je prisustvo bele leptiraste vaši (Trialeurodes vaporariorum).

Tikvice - Sorta: Beogradska, predusev paradajz, rasađena 7.10., faza razvoja po BBCH skali 113-117 (razvijeno od 13 do 17 listova na glavnom stablu), na 25 pregledanih biljaka na 3 biljke je uočeno više od 25 primeraka bele leptiraste vaši, a na 8 biljaka od 1 do 3 imaga bele leptiraste vaši.

U odnosu na prethodni pregled koji je obavljen 15.10. uočeno je povećanje brojnosti ove štetočine.

Keleraba - Sorta: Erika, predusev paradajz, rasađena 15.10., faza razvoja po BBCH skali: 103 do 104 (razvijeno od tri do četiri prava lista), od 50 ukupno pregledanih biljaka na 15 biljka su uočeni pojedinačni primerci bele leptiraste vaši.

Preporuka proizvođačima je da običu svoje useve i po potrebi obave insekticidni tretman jednim od sledećih insekticida:

- Actellic 50 (a.m. pirimifos-metil),
- Cipkord 20EC (a.m. cipermetrin),
- Decis 2,5EC (a.m. deltametrin),
- Chess 50-WG (a.m. pimetozin).

Pojava žitnih muva na pšenici

Vizuelnim pregledom pšenice na lokalitetu Mihajlovo 03.11. (sorta: Graindor, datum setve: 08.09.10., predusev: na jednom delu parcele kukuruz, na drugom delu suncokret fenološka faza po BBCH skali 12 razvijena 2 lista) uočeno povećanje broja oštećenih biljaka od ozime žitne muve Phorbia genitalis

Pregledom pšenice 31.10. uočeni simptomi na samo 2% od ukupno pregledanih biljaka

Pregledom ove parcele 03.11. na 14% biljka imamo simptome u vidu kovrdžanja centralnog lista. Odvijanjem listova i pregledom pod mikroskopom uočili smo položena jaja jesenje generacije žitne muve.

Intenzivnijoj pojavi ozime crna muve doprinosi ranija setva, plića i neujednačena setva u korelaciji sa meteorološkim uslovima u periodu kraj leta i početak jeseni.

Moljac paradajza

Na području RC Užice, na lokalitetu Lunovo Selo, pregledom useva paradajza ustanovljena su oštećenja od moljca paradajza (Tuta absoluta). Usev paradajza se nalazi u fazi plodonošenja i dozrevanja plodova (faza 71 po BBCH skali). Na ovom lokalitetu se sprovodi moni-

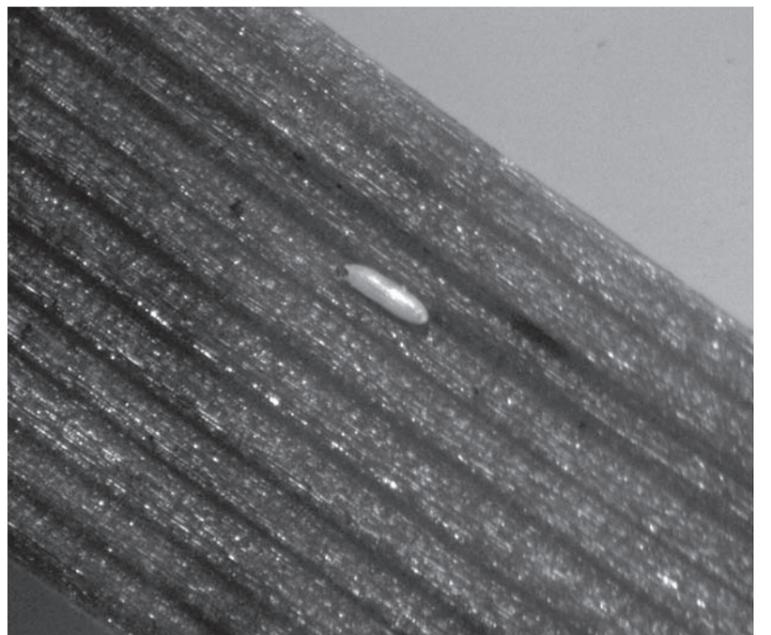
Aktivne rupe poljskih glodara

Bela leptirasta vaš na kelerabi

toring pojave moljca u prethodne 2 godine, tako da je to i prvi nalaz ove štetočine na području Zlatiborskog okruga. Zbog male brojnosti, oštećenja na listu i stablu paradajza su beznačajna, ali su vidljiva oštećenja na plodu. Štetne su gusenice koje se hrane ispod pokožice listova i plodova, a mogu prelaziti i iz listova u plodove u toku svog razvoja. Leptiri su aktivni noću i polažu jaja na nadzemni deo paradajza.

Obzirom na male štete koje su videne na terenu, berbu plodova koja je u toku i blizinu kraja vegetacije, ne preporučuju se direktne mere zaštite primenom hemijskih sredstava. Preporuka je spaljivanje biljnih ostataka, a kod proizvodnje paradajza u plastenicima i dezinfekcija zemljišta utiče na smanjenje prezimljujuće populacije. Zaštita u narednoj vegetaciji je moguća po preporukama prognozno izveštajne službe, uz praćenje pojave putem lovnih klopki.

Jaje žitne muve pod mikroskopom

Moljac paradajza

OBREŽ • U POSETI DOMAĆINSTVU ZORANA POŠARCA

Selo je baza naše obnove

Poljoprivrednik **Zoran Pošarac** (52) iz Obreža, kako sam priča, prohodao je čuvajući svine po obreškim livadama i šumama, uz njih se učio prvim paorskim poslovima i na kraju, zahvaljujući njima iako je u svom životu „radio svašta“ zavoleo je paorski život. Da je Donji Srem nekada bio „svinjski“, Pošarac koji trenutno ima 30 jutara zemlje, 35 grla goveda i tek nekoliko svinja koliko treba njegovoj porodici, ističe sa dosta ponosa ali i neskrivenim žalom za prošlim vremenima u kojima su ovu titulu sa isto toliko ponosa nosili i ostali meštani Pećinaca i okolnih sela. Danas tog vremena više nema, a od nekadašnjeg po svinjama

poznatog Donjeg Srema ostala su samo pojedinačna domaćinstva koja se još uvek bave stočarstvom. – Naša prerađivačka industrija je devastirana! Vi više nemate kome da prodate stoku u onoj meri u kojoj je to bilo moguće ranije i sasvim je jasno da će stočarstvo dugo ostati na „niskim granama“ na kojima se trenutno nalazi. Međutim, priroda je stalna i uslovi za obnovu stočarstva što se nje tiče postoje, pa je na ljudima da te potencijale iskoriste na način na koji su to činili naši stari. Mislim da se to trenutno ne čini u dovoljnoj meri, da su tome doprineli kako oni koji odlučuju, tako i seljaci koji čute i trpe pa prema tome, nema tu ni mnogo prostora za tuguvanje, objašnjava Pošarac.

Tokom proteklih decenija, isitče Pošarac, sa raspadom industrije, propadalo je i srpsko selo. Nestankom industrijskih centara došlo je do povećanja broja nezaposlenih, dok je raspadanje sela dovelo do uništenja razvojne i u godinama kri-

Selo je baza obnove

Zoran Pošarac

Stočarstvo ima budućnost

ze baze opstanka srpskog društva. – Boreći se protiv svih nedaća, selo je nekako uspevalo da preživi. I nema tu neke posebne mudrosti. Zaposleni u industriji su se mogli vratiti svojim kućama čekajući bolje vreme često i sami svesni da toga neće biti skoro. Sa druge strane, oni koji su ostajali na selu nisu imali kud i morali su po svaku cenu da sačuvaju makar polaznu osnovu za oporavak. Takođe, radnici su terani sa državnih imanja, istih onih za koja su verovali da pripadaju samoupravljačima, dok nas više nisu imali

odakle da teraju – mi smo bili na svome. Jasno je da je u teškim danima jedini spas bila činjenica da su bivši radnici imali rodbinu na selima koja ih je pomagala često i po cenu sopstvene propasti. Pa, ako je tako, onda hajde da se sada ponovo okrenemo selu, ali ovaj put kao istinskom motoru razvoja. Danas su seljaci ti koji čute i trpe i to ne valja. Ima jedna anegdota prema kojoj je knez Miloš na izveštaj da seljaci više ne kukaju „okrenuo drugi list“ i rešio da im pomogne. Mislim da smo stigli do tačke kada će seljaci

početi da čute. Naš paor odavno je pocepao gaće. Nema tu šta više ni da se krpi. Treba obući nove, samo pitanje je kako. Ja lično mislim da se to može samo kroz udruživanje i ako treba, pristajem da ostanem i bez gaća, samo da konačno dođemo do novih, jer je krpljenja stvarno preko glave, priča Pošarac.

Na svojih 30 jutara zemlje, Zoran Pošarac seje lucerku i sitnu hranu za stoku. Pored lucerke, tu su i sirak, žito, ječam, grašak „Prolećni dukat“ za koji tvrdi da je povoljniji od soje. Kukuruz kupuje i, kako sam ističe, žali one koji moraju da ga prodaju po nepovoljnim cenama za koje misli da možda na najbolji način oslikavaju nebrigu države za razvoj sela.

- Ako mislimo da se spasavimo, potrebne su nam zadruge. Da li će biti seoske, one predratne koju smo i mi u Obrežu imali, ili će biti privatne za šta postoji inicijativa u selu, meni lično nije važno. Bitno je da se nekako seljaci okupe, da rade, da proizvode više. Vi danas imate situaciju da su zadružne zgrade u centru sela propale, da se daju za male pare i da nema nikoga kome to treba. Bilo bi dobro ako bi svako selo moglo za sebe da zaradi, a to će biti moguće samo ako budemo imali zadruge. Ako se ne udružimo, neće biti dobro, a ako naša sela u Vojvodini propadnu i opuste, pa šta onda ostaje ostatku Srbije, gde ljudi već sad žive mahom još teže od nas, zaključuje Pošarac.

S. Lapčević

Vaše umeće. KWS seme. Pouzdan uspeh u Vašem polju.

KWS – proizvođač semenskog kukuruza sa najbržim rastom.
Rastimo zajedno!

Pouzdana obećanja: korisni i iskreni saveti kvalifikovanih stručnjaka
Posvećeni selekciji: jedan od najvećih selekcionih programa u Evropi
Proveren rezultat: proizvođači su nam već poklonili poverenje na 2,6 mil ha u Evropi

www.kws.rs

KWS Srbija d.o.o. Milutina Milankovića 136 a/1, 11070 Novi Beograd, Tel: 011 301 69 65, 011 301 69 66, Fax: 011 711 08 80

Sejemo budućnost
od 1856

INDIJA • UPRKOS LOŠOJ VINARSKOJ GODINI, NE JENJAVA OPTIMIZAM BRAĆE KOVAČEVIĆ

Krčkaju se nova muzikalna vina

Veliki deo posla je završen, vina su u buradima, odležavaju i vriju, vlasnici ih obilaze i kontrolišu. Očekuju da će prva mlada vina biti spremna polovinom decembra

U malom kućnom podrumu braće Radoslava i Aleksandra Kovačevića iz Indije pre godinu dana nastala su vina krštena po najpoznatijim starogradskim pesmama. Tako su Kovačevići flaširali nekoliko vrsta ovog napitka dajući im imena „Ima dana“, „Tiho noći“, „U Ranu zoru“ i „Šesir moj“. Ovih dana u buretu leže nova mlada vina, čekaju da sazru i dobiju neka nova atraktivna i pevljiva imena. Tajnu novih naziva nam nisu otkrili, ali smo saznali da su prošlogodišnja vina zaintirirala degustatore na raznoraznim sajmovima, a neka od njih, poput rozea, su pobrala najbolje kritike. Intenzivni radovi su prošli, sada treba strpljenja, puno ljubavi i pažnje, pa onda o kvalitetu neće morati da brinu. Kako kažu, ne pamte lošiju godinu u vinogradstvu, ne samo oni, već mnogi. Kiša je uništila veliki deo roda, pa će ove sezone vina biti u manjim količinama, započinje priču Radoslav i dalje navodi:

- Pet ili šest godina kako se bavimo ovim poslom, ali smo od prošle godine započeli ozbiljniju priču. Nadali smo se da ćemo posao proširiti, međutim ovo je bila jedna katastrofalna godina, sa puno padavina i bez sunca, tako da je grožđe prilično lošeg kvaliteta.

On tvrdi da su mnogi pred berbu i odušali.

- Čujemo da su neki čak i orezivali na zeleno kako bi sačuvali vinograd od pepelince, plamenjače i sive truleži. Jednostavno, malo je onih koji su uspeali da zaštite svoje vinograde - objašnjava Radoslav i ističe da su uspeali oni koji su prskali vinograd nebroyeno puta, jer nije bilo drugog načina.

- Mi nismo uspeali da sačuvamo sve naše čokote, neke smo prepustili pa nismo ni brali, neke smo obrali, dok smo jednu količinu grožđa nabavili sa mesta gde je, uslovno rečeno, sačuvano - kaže Radoslav. Ovo neće biti godina za korak napred u proizvodnji, već korak nazad, kada je reč o kvantitetu. Kada govorimo o kvalitetu, verujemo da ćemo imati odlična vina i to neka nova, ali nećemo govoriti o tome dok ne bude sve gotovo. I ove godine ćemo imati nešto drugačije, pomalo neuobičajeno, jer kad već nismo mogli da idemo u veću produkciju, radićemo na kvalitetu. Etike

Završeni osnovni radovi

kete su već pripremljene, a nazivi vina će biti u prošlogodišnjem stilu sa neobičnim imenima starogradskih pesama. Ta imena će u svakom slučaju ilustrirati sama vina, tako da verujem da ćemo uspeti u našim namerama.

Ovaj poznati vinar priča da će imati po jedno vino u svakoj kategoriji: belo, roze i crveno. Istovremeno, Kovačevići ističu da su naučili da proizvode i piju vina, ali da još uvek nisu potpuno savladali tehniku prodaje, tako da su im ostale određene količine od prošle godine.

- U početku nismo bili najsrećniji iz razloga što je vina ostalo, jer smo sa svih takmičenjima i manifestacijama na kojima smo učestvovali vraćali se sa bar jednim priznanjem. Upravo zato smo se nadali

Radoslav Kovačević

da će biti prodana - kaže Radoslav i ističe sada da su iz ove perspektive zadovoljno što su im ostale zalihe. - Veliki deo posla je završen, vina su u buradima, odležavaju i vriju, a mi ih obilazimo i kontrolišemo. Očekujemo da će prva mlada vina biti spremna polovinom decembra, ali u svakom slučaju preporučujemo naša stara završena vina.

Prvi naredni sajam koji će posetiti biće organizovan u Somboru početkom decembra, jer je to prvi sajam u godini i baš tada je zgodno da se iznesu ta mlada nezavršena vina.

- Tada još možemo da interviramo na njima i da ih malo popravimo i u direktnom kontaktu sa ljubiteljima vina čujemo njihovo mišljenje i - navodi Radoslav Kovačević i osvrće se na priču o trećem

Prošlogodišnja vina

Vreme loše uticalo na količine

indijском udruženju vinara "Vina Indije":

- Poznato je da je u pripremi otvaranje vinoteke u prostoru podruma Kuće Vojnović, koji smo dobili na korišćenje od lokalne samouprave na pet godina. Ideja jeste bila da na jednom mestu okupimo sve vinare i vina sa teritorije naše opštine, od onih koji prave 200 litara do veliki proizvođača koji proizvode i preko 20.000 litara vina.

Radoslav kaže da Indija ima ogroman potencijal kada je reč o proizvodnji vina, pa su iz tog razloga odlučili da naprave prvu vinoteku gde će svi moći da probaju lokalna vina.

- Ne smemo zaboraviti da se jedan dobar deo našeg područja na-

slanja na Frušku goru i da je prva vinova loza na ovim područjima zasađena upravo na ovom mestu. Imperator Prob je kod Šuljma na brdu Glavica zasađio prvu lozu i ona je van Italije prvi put zasađena na Fruškoj gori - podseća Radoslav na istorijske podatke.

Sa dobrim vinom ide i dobra kuhinja, pa će tako u okviru udruženja uskoro biti organizovana edukacija na temu uparivanja vina i hrane.

- Sa radošću iščekujemo da taj prostor, gde se nalazi vinoteka, što pre bude završen i funkcionalan, jer nas očekuje puno različitih dešavanja i aktivnosti, na radost svih nas kaže na kraju razgovora Radoslav Kovačević.

M. Balabanović

Sa jednog od sajmova

PENICILLIUM VRSTE - PROUZROKOVAČI PROPADANJA USKLADIŠTENIH PLODOVA

Mogu da unište ceo rod

Patogeni koji dovode do propadanja plodova u toku skladištenja ne moraju da izazivaju bolesti u polju, ali oni mogu biti podjednako važni, a nekad čak i destruktivniji, dovodeći u pitanje ceo prinos. Jedna takva grupa gljiva, veoma značajnih prouzrokovaca propadanja plodova povrća, voća i drugih biljnih proizvoda, su gljive iz roda *Penicillium*

Piše: Dr Ivana Vico
(Preuzeto iz časopisa „Savremeni povrtar“)

Posle berbe i tokom čuvanja plodovi povrća i voća su i dalje osetljivi na bolesti, pa se briga o njihovom zdravstvenom stanju nastavlja. Patogeni koji dovode do propadanja plodova u toku skladištenja ne moraju da izazivaju bolesti u polju, ali oni mogu biti podjednako važni, a nekad čak i destruktivniji, dovodeći u pitanje ceo prinos. Jedna takva grupa gljiva, veoma značajnih prouzrokovaca propadanja plodova povrća, voća i drugih biljnih proizvoda, su gljive iz roda *Penicillium*. U literaturi se opisuju kao sveprisutne, dominantne i veoma problematične vrste u skladištima koje mogu da izazovu ozbiljnu gubitke prinosa, zbog masovnog propadanja plodova.

Dr Ivana Vico

Osnovne odlike *Penicillium* vrsta

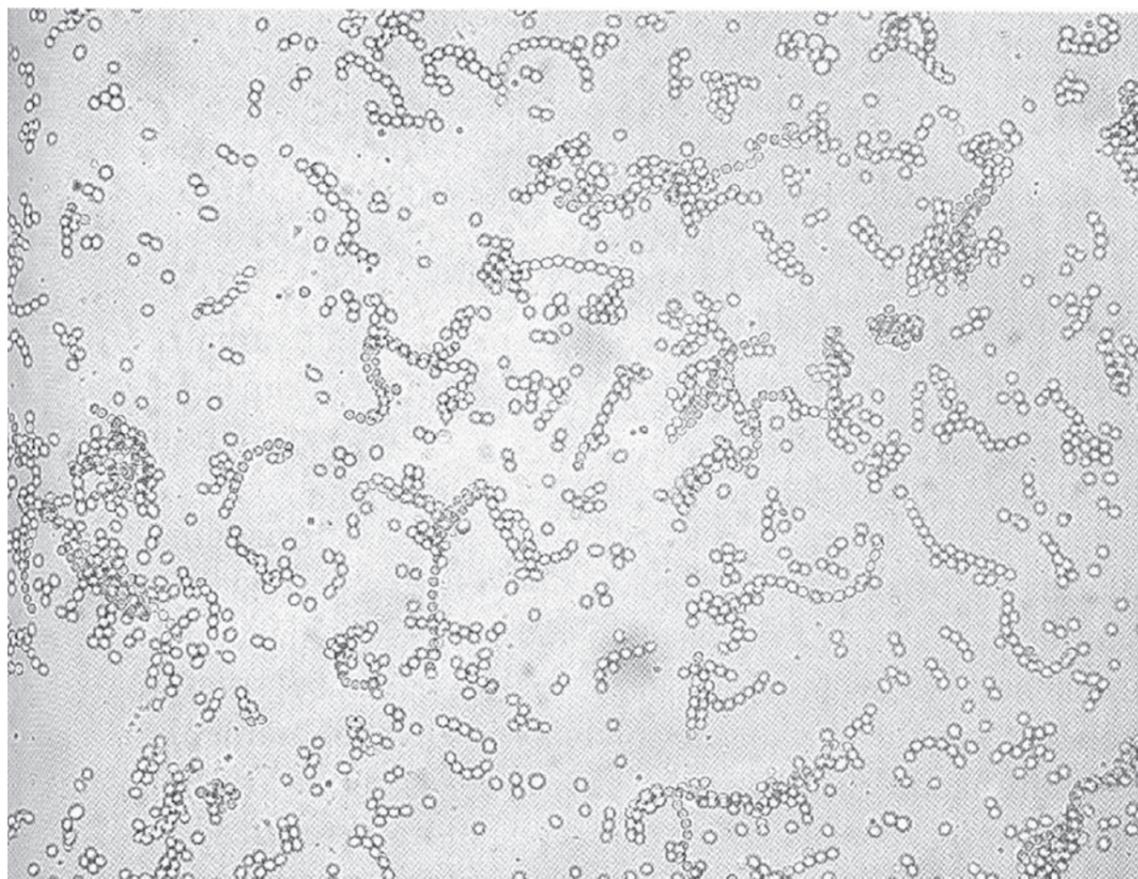
Rod *Penicillium* obuhvata više od 200 različitih vrsta koje se mogu naći u vazduhu, zemljištu, na poljoprivrednim proizvodima i plodovima koji se čuvaju. To su uglavnom saprobitni organizmi koji imaju ulogu u degradaciji organske materije. Među vrstama roda *Penicillium* ima patogena biljka, a opisana je i *Penicillium* vrsta u Aziji koja je patogen čoveka. Reč je o vrsti *P. marneffei* koja napada imunodeficientne osobe, a prirodni domaćin joj je pacov.

Vrste roda *Penicillium* su raznolika i varijabilna grupa gljiva koju karakteriše intenzivan „buđav“ miris i zelena ili plava boja spora koje obilno proizvode na supstratima na kojima se razvijaju, bilo da je u pitanju hleb ili plod paradajza. Ono po čemu su *Penicillium* spp. specifične jeste sposobnost da rastu na temperaturi od 0°C gde obilno sporulišu, zbog čega je razumljiv njihov ekonomski značaj u skladištima.

Penicillium vrste se proučavaju preko 200 godina. Rod je prvi opisao Link 1809. godine. Pripada-

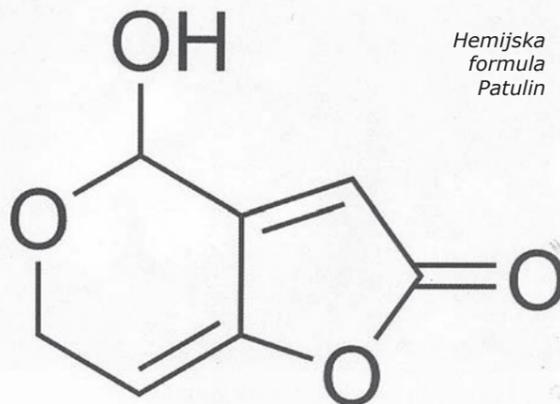
ju carstvu gljiva (*Fungi*), razdelu *Ascomycota*, klasi *Euascmycetes*, redu *Eurotiales* i familiji *Trichomaceae*. Odlikuju se kolonijama koje brzo rastu, i koje su u početku beličaste boje, a starenjem postaju zelenkaste, plavičaste, sive, zučkaste ili nekad čak i svetloružičaste. U podlogu mogu da luče pigmente različitih boja, ali su oni najčešće krem ili žuti. Predstavnici roda *Penicillium* obilno sporulišu formirajući konidije na razgranatim konidioforama koje podsećaju na metlu. Po njima je rod dobio ime: *penicillus* je reč latinskog porekla i znači metlica ili četkica. Tip grananja je od taksonomskog značaja i na osnovu njega je rod podeljen u četiri podroda *Aspergilloides*, *Biverticillium*, *Furcatum* i *Penicillium*. Na konidioforama se formiraju konidije koje su sitne i lake i raznose se najmanjim pokretima vazduha. Konidije poseduju statički elektricitet polako prijanjaju za različite površine, zbog čega je česta unakrsna kontaminacija zidova skladišta, podova, plodova, gajbica, vode, itd.

Identifikacija gljiva iz roda *Peni-*

Konidije *P. expansum*

cillium obavlja se na osnovu makroskopskih odlika i brzine porasta kolonija na diferencijalnim podlogama. Takođe, od značaja za identifikaciju su i mikroskopske odlike koje podrazumevaju izgled konidiofora i veličinu konidija. Pošto je reč o veoma raznolikoj grupi, da bi se odredilo o kojoj vrsti je reč pristupa se molekularnoj identifikaciji delova genoma, kao i ispitivanju profila sekundarnih metabolita.

pojavu simptoma. Pri nižim temperaturama (čak i na 0°C) i nižoj relativnoj vlažnosti takođe dolazi do ostvarivanja infekcije, ali je ceo proces usporen, pa do pojave simptoma dolazi u roku od nekoliko nedelja. Simptomi se na zaraženim plodovima javljaju u vidu svetlo do tamno-smeđih, okruglastih pega, koje su vlažnog izgleda, ugnute i meke. U okviru pege često puca pokožica ploda. Napredovanjem infekcije tkivo truli i na njegovoj površini ili nekad i u unutrašnjosti javlja

se karakteristična, prepoznatljiva zelenkasta ili plavičasta navlaka spora. Ono što je još interesantno za izgled plodova zaraženih *Penicillium* spp. je jasna granica između trulog i zdravog tkiva. U toplim uslovima trulež vrlo brzo napreduje, ali i u uslovima niskih temperatura u hladnjačama, takođe napreduje, mada malo sporije. Nekoliko zaraženih plodova predstavljaju izvor infekcije, jer lako mogu da kontaminiraju sve plodove u kontejneru ili gajbici, a zbog lakog rasejavanja spore mogu da se nađu širom skladišta.

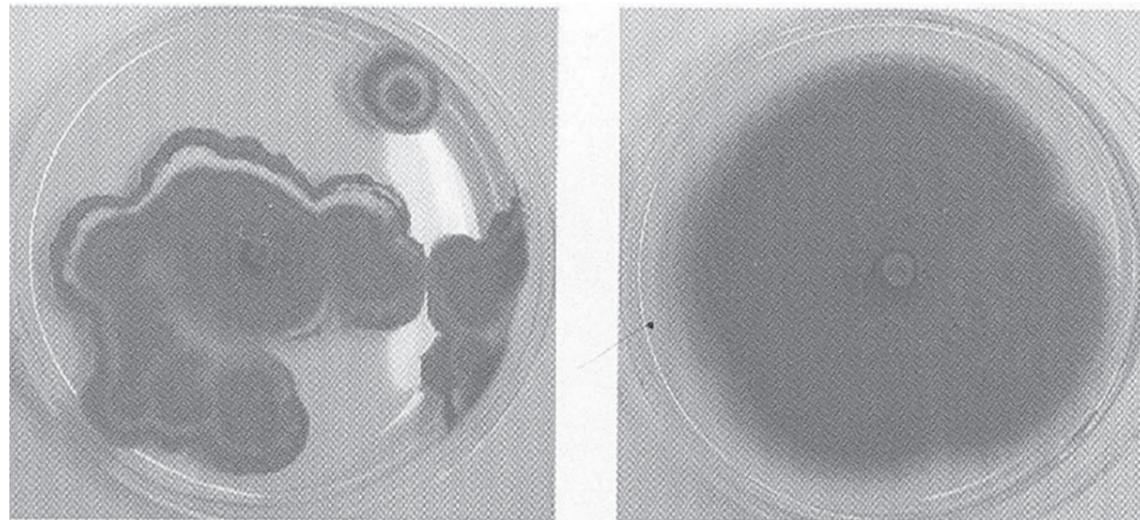
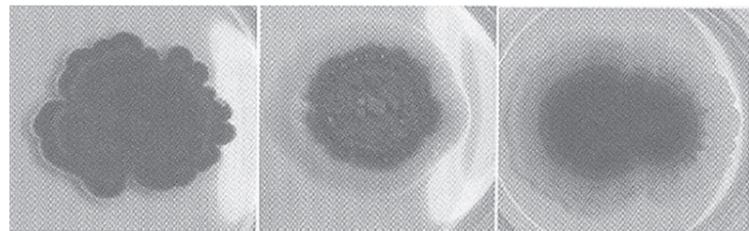
Karakteristični simptomi omekšavanja tkiva koje na zaraženim plodovima izazivaju *Penicillium* spp. javljaju se zbog delovanja gljive ekstraćelijskim enzimima. *Penicillium* spp. proizvode citav niz proteolitičkih enzima koji pomažu napredovanje zaraze i širenje truleši. Jedan od značajnijih je poligalakturonaza, enzim koji razlaže pektin. Hidrolizom glukozidnih veza u lancu D-galakturonskih kiselina koje čine pektin, razilaze se ćelijski zid, pa se gubi čvrstina i biljno tkivo razmekšava. Proizvodnja enzima je specifična za svaku *Penicillium* vrstu i ima taksonomski značaj za istraživače, a za samu gljivu ima neprocenljivu vrednost u povećavanju njene virulentnosti.

Patogenost *Penicillium* vrsta i simptomi truleži

Gljive iz roda *Penicillium* opisane su kao dominantni prouzrokovaci propadanja citrusa još 1880. godine, i od tada se navode kao patogeni različitih biljnih plodova. Neki od značajnijih prouzrokovaca truleži

plodova su: *P. italicum* i *P. digitatum* na citrusima, *P. expansum*, *P. crustosum* i *P. solitum* na jabučastom voću, *P. crustosum* i *R. discolor* na jezgkastom voću; *P. brevicompactum* na dumberu, *P. sclerotigenum* na slatkom krompiru, krompiru, plavom patlidžanu i cvekli, *P. corymbiferum* na belom i crnom luk i lukovicama ukrasnog bilja i *P. olsonii*, *P. solitum* i *P. polonicum* na organski proizvedenim plodovima paradajza. *Penicillium* spp. su opisane i na semenu žitarica, začinskoj paprici i biberu. Nedavno istraživanje sprovedeno od FDA (Food and Drug Administration) u SAD-u otkrilo je zarazu gljivama iz roda *Penicillium* kod 29 uzoraka svežeg povrća i 116 uzoraka klica lucerke, pasulja, brokolija, deteline, luka i mešanih klica, spremljenih kao salata.

Fitopatogene gljive roda *Penicillium* u plodove povrća i voća prodiru kroz pukotine, povrede i rane koje najčešće nastaju u toku branja. Osim toga mogu da prodiru i kroz lenticule. U ovoj fazi veoma značajan faktor je vlažnost jer olakšava prijanjanje spora za površinu ploda, omogućava njihovo klijanje i izduživanje klicine cevi. U ovako povoljnim uslovima nakon prodiranja, vrlo brzo, u roku od nekoliko dana, dolazi do ostvarivanja infekcije i

Kolonije *Penicillium*

SILICIJUM U ZAŠTITI POVRTARSKIH KULTURA OD BOLESTI

Direktna i indirektna korist za biljke

Silicijum smanjuje pristupačnost za biljke i usvajanje prevelikih količina mangana, gvožđa i aluminijuma ukoliko se one nalaze u podlozi, a često i povećava otpornost biljaka prema suvišku soli. Ipak, najznačajniji efekat koji Si ima na biljke, osim povećanja njihove ukupne otpornosti i eventualno povećane produktivnosti, jeste zapravo zaštita od parazita i infekcija

Piše: **Prof. dr Ivana Maksimović**
Poljoprivredni fakultet Novi Sad
(Preuzeto iz časopisa „Savremeni povrtar“)

Silicijum (Si) je po zastupljenosti u zemljištu drugi element (najrasprostranjeniji je kiseonik) i izgrađuje oko 28 odsto zemljine kore. Mnoge biljne vrste mogu da usvajaju Si. U zavisnosti od prirode same biljne vrste, koncentracija Si može da se kreće od 1 odsto do čak više od 10 odsto. Biljne vrste se smatraju akumulatorima Si, ukoliko je njegov sadržaj u suvoj materiji viši od 1 odsto. Dikotile, kao npr. paradajz, koje sadrže manje od 0,1 odsto Si, su relativno slabi akumulatori Si u odnosu na monokotile. Iako ne postoje dokazi da je Si neophodan element za život biljaka, neke vrste, kao što je rastavac (*Equisetum* spp), ne mogu da opstanu bez dovoljne količine Si u podlozi.

Prof. dr Ivana Maksimović

Direktan ili indirektan koristan uticaj Si na sposobnost biljaka da tolerišu različite vrste biotičkog ili abiotičkog stresa je dokazan kod mnogih gajenih biljaka. Listovi i stabla biljaka raslih u prisustvu Si su uspravni i zbog toga i svetlost bolje prolazi kroz takav usev. Silicijum smanjuje pristupačnost za biljke i usvajanje prevelikih količina mangana, gvožđa i aluminijuma ukoliko se one nalaze u podlozi, a često i povećava otpornost biljaka prema suvišku soli. Ipak, najznačajniji efekat koji Si ima na biljke, osim povećanja njihove ukupne otpornosti i eventualno povećane produktivnosti, jeste zapravo zaštita od parazita i infekcija.

Silicijum je u zemljištu prisutan u vidu mono- i polisilicijumovih kiselina, kao i u vidu silikatnih minerala. Silicijum može da se apsorbira ili istaloži oksidima Al, Fe i Mn. Koncentracija monosilicijumove kiseline u zemljišnom rastvoru, koja je pristupačna za korenov sistem biljaka, zavisi od procesa rastvaranja zemljišnih minerala koji sadrže Si, od njegove adsorpcije ili desorpcije iz oksida i hidroksida Al, Mn i Fe, kao i od njegove disocijacije iz polimernog Si(OH)₄.

Biljke i zemljišni mikroorganizmi

imaju sposobnost pretvaranja nerastvorljivih jedinjenja Si u rastvorljiva. Ključnu ulogu u tome imaju korenske izlučevine koje zakiseljavaju zemljište, čime se povećava koncentracija monosilicijumove kiseline u njemu. Bakterije rodova *Bacillus* i *Pseudomonas*, koje se često nalaze na površini minerala i čestica organske materije zemljišta, mogu da razgrađuju alumosilikate. U principu, količina rastvorljivog Si se smanjuje povećanjem pH vrednosti zemljišta. Prosečna koncentracija Si u zemljištu ima iznos između 36 ppm (pri pH 6) i 6 ppm (pri pH 9). Kada je vlažnost zemljišta niska usvajanje Si je smanjeno. Zabeleženo je, međutim, da se u plavljenim zemljištima, verovatno usled povećanja koncentracije organskih kiselina koje rastvaraju silikate, usvajanje Si povećava. Fosfor u zemljištu, takođe, utiče na pristupačnost Si. U sedam različitih tipova zemljišta se pokazalo da dodavanje kaolinita i fosfata povećava koncentraciju Si u zemljišnom ekstraktu. Verovatno je

uzrok tome kompeticija između fosfora i Si za mesta vezivanja na površini minerala gline, pa se adsorpcijom fosfora Si otpušta u zemljišni rastvor. Tok ove reakcije menja smer ako se dodaju neutralni silikati. Smatra se da je upravo to mehanizam za povećavanje pristupačnosti fosfora u zemljištu nakon dodavanja silikata. Koncentracija seskvioksida Al i Fe je u pozitivnoj korelaciji s adsorpcijom Si.

Biljke usvajaju Si isključivo u vidu monosilicijumove kiseline, koja se još naziva i ortosilicijumovom kiselinom (H₂SiO₄). Usvajanje se obavlja putem difuzije, potpomognute transportacionim tokom.

Osim mnogih agronomskih koristi koje ima održavanje određenog nivoa Si u zemljištu, ovaj element smanjuje intenzitet bolesti mnogih povrtarskih kultura kao što su **bundeve, krastavac, paradajz, salata, dinja, grašak**.

Primena Si u obliku kalijum ili natrijum-silikata, putem dodavanja hranljivom rastvoru koji se koristi za hidroponski uzgoj **krastavca**, smanjila je intenzitet pepelnice koju prouzrokuje *Sphaerotheca fuliginea*. Folijarno prskanje kalijum-silikatom u koncentraciji od 17 mM (1000 ppm) i višim se pokazalo efikasnim u kontroli pepelnice **dinje** i **tikvica**. Hidropo-nsko gajenje **genotipova** krastavca osetljivih prema pepelnici na hranljivom rastvoru koji sadrži kalijum silikat, u koncentracijama od 100, 150 ili 200 mg L⁻¹, dovelo je do malog ali statistički značajnog smanjenja pojave i razvoja pepelnice. Međutim, uprkos tome što je intenzitet obolavanja od pepelnice bio manji, ovaj efekat Si nije počeo komercijalno da se primenjuje zato što nije dokazano da dodavanje Si utiče pozitivno i na prinos ploda krastavca. Na efekat Si na pojavu pepelnice značajan uticaj ima i temperatura. Zaštitno dejstvo Si je ustanovljeno kada se temperatura vazduha kretala od 25 do 30°C, dok je uticaj Si bio znatno manji kada je temperatura iznosila 20°C.

Ustanovljeno je da 1.7 mM (100 ppm) kalijum-silikata značajno smanjuje uginuće biljaka, trulež korena i smanjenje prinosa koje nastupa usled infekcije **krastavca** sa *Pythium ultimum* Throw. Dodavanje Si hranljivom rastvoru štiti **krastavac** i od *Pythium aphanidermatum*. Fuzariozno uvenuce krastavca takođe može da se kontroliše dodavanjem Si zemljištu.

Razmere epidemije nekih bolesti mogu dramatično da se promene pod uticajem Si. Tako na primer, u patosistemu **krastavac - Sphaerotheca fuliginea** je ustanovljeno značajno smanjenje broja konidija koje kličaju na listovima krastavca, kao i u površini i broju kolonija pepelnice nakon primene natrijum i kalijum-silikata. Ova smanjenja klijavosti spora i rasta kolonija će smanjiti razmere epidemije i zato što ograničavaju sekundarne infekcije.

Mehanizmi koji omogućavaju ispoljavanje uticaja Si na povećanje otpornosti povrtarskih kultura ostaju, a sada, nedovoljno razjašnjeni. Odbambene reakcije dikotiledonih biljaka, kao što je krastavac, na napad

Vrsta povrća	Bolest	Patogen	Efekat silicijuma
Bundeve	Pepelnica	<i>Sphaerotheca xanthii</i>	Smanjuje
		<i>Erysiphe cichoracearum</i>	Smanjuje
Dinja	Pepelnica	<i>Sphaerotheca xanthii</i>	Smanjuje
Grašak	Pegavost listova	<i>Mycosphaerella pinodes</i>	Smanjuje
Krastavac	Pepelnica	<i>Sphaerotheca xanthii</i>	Smanjuje
		<i>Colletotrichum orbiculare</i> , <i>Colletotrichum lagenarium</i>	Smanjuje
	Antraknoza	<i>Colletotrichum orbiculare</i> , <i>Colletotrichum lagenarium</i>	-
	Pegavost lista	<i>Corynespora citrullina</i>	Smanjuje
	Trulež korena i izdanka	<i>Pythium ultimum</i>	Smanjuje
	Siva trulež	<i>Pythium aphanidermatum</i>	Smanjuje
	Crna trulež	<i>Botrytis cinerea</i>	Smanjuje
	Fuzariozno uvenuce	<i>Didymella bryoniae</i>	Smanjuje
		<i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>cucumerinum</i>	Smanjuje
		<i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>lycopersici</i>	-
Paradajz	Fuzariozna trulež korena	<i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>radicis-lycopersici</i>	-
	Pepelnica	<i>Oidiopsis sicula</i>	Smanjuje intenzitet bolesti ako se Si dodaje folijarno, ali nema efekta ako se dodaje preko hranljivog rastvora
			Smanjuje
Salata	Bakterijsko uvenuce	<i>Ralstonia solanacearum</i>	Smanjuje
	Trulež korena	<i>Pythium</i> spp.	-

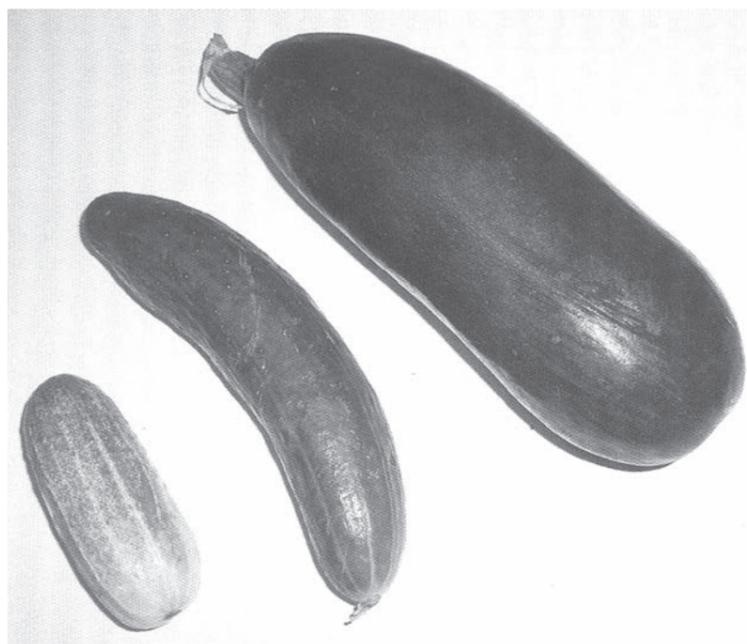
Neke bolesti povrća na koje utiče silicijum (Si)

patogenih gljivica nakon primene Si su uočene u mnogim ogledima. Smatra se da je ustanovljena negativna korelacija između koncentracije Si u listovima krastavca i površine listova pokrivene kolonijama *Sphaerotheca fuliginea*, broja kolonija po listu, veličine pojedinačnih kolonija, i klijanja konidija nastalih na listovima (dakle, njegova ukupna povećana otpornost prema pepelnici) povezana je sa ojačavanjem ćelijskih zidova epidermalnih ćelija silicijumom. Silicijum koji se nakuplja oko kolonija pepelnice na listovima krastavca utiče na smanjen rast i time konačan prečnik kolonija. Osim toga, ustanovljeno je brzo nakupljanje fenolnih kiselina i flavonoida u velikom broju ćelija lista krastavca kojem je dodat Si i koji su zaraženi sa *S. fuliginea*. Nakupljanje ovih materija ima veoma velike sličnosti sa nakupljanjem fitoaleksina. U ćelijama korena krastavca kojem je dodat Si došlo je do brzog i intenzivnog nakupljanja gustih materija fenolne prirode koje su ispoljile fungicidno dejstvo na *Pythium ultimum*, prouzrokovala truleži vrha korena. Interesantno je da kod ovih biljaka Si nije bio nataložen u ćelijskim zidovima ćelija vrha korena kroz koje gljiva prodire u koren, niti je bio povezan sa fenolnim supstancama. Neki istraživači su primetili i povećanje aktivnosti hitinaze (enzima koji razgrađuju ćelijske zidove gljiva), peroksidaza i polifenol oksidaze u uzorcima listova krastavca kojem je dodat Si i inokulisan sa *P. ultimum*, u poređenju sa listovima inficiranih biljaka kojima nije dodavan Si. Nadalje, u listovima biljaka tretiranih silicijumom i zaraženih sa *P. ultimum* konstatovano je povećanje koncentracije fungicidnih fenolnih jedinjenja. Iako izgleda da Si ima aktivnu ulogu u smanjenju simptoma pepelnice i truleži korena krastavca, putem brže aktivacije odbrambenih reakcija ćelija biljke domaćina na infekciju, uticaj ćelijskih zidova ojačanih silicijumom ne može da se zanemari.

Kod ponika **graška** kojem je dodavan kalijum-silikat pre nego što su inficirani sa *Mycosphaerella pin-*

odes konstatovano je povećanje aktivnosti hitinaze i β-1-4-glukanaze, a to su enzimi koji razgrađuju ćelijske zidove patogenih gljiva. Osim toga, na listovima biljaka tretiranih Si je bilo manje lezija u odnosu na netretirane. Intenzivno nakupljanje fenolnih jedinjenja u ćelijskim zidovima epidermalnih ćelija pasulja netretiranog silicijumom je, nakon infekcije s *Uromyces vignae*, inhibiralo sintezu enzima uključenih u olakšavanje prodiranja patogena. Moguće je da je prisustvo Si u ćelijskim zidovima epidermalnih ćelija pasulja (koji nije posebno tretiran silicijumom, ali ga je usvojio iz zemljišta spontano) moglo da utiče na razmenu materija između ćelija patogena i domaćina i, posledično tome, na sintezu fenola. Izgleda da je za taloženje (depoziciju) Si neophodno prisustvo fenola i glikoproteina bogatih hidroksiprolinom u epidermalnim ćelijama listova pasulja kako ne bi došlo do stvaranja haustorija *U. vignae* i daljeg širenja infekcije.

Uprkos nesumnjivo značajnoj ulozi koju Si ima u mineralnoj ishrani mnogih biljnih vrsta, on je i veoma efikasan u kontroli nekoliko biljnih bolesti. Međutim, neophodno je razraditi efikasne i praktične načine za primenu Si i ustanoviti koji ekonomski isplativi izvori Si bi se koristili u poljoprivrednoj proizvodnji. Povećanjem svesti i potrebe da se pronađu strategije za borbu protiv biljnih bolesti koje ne narušavaju kvalitet životne sredine, Si bi mogao da posluži kao značajan način za borbu protiv bolesti biljaka, koje imaju sposobnost da ga nakupljaju u svojim tkivima. Korišćenje Si za kontrolu bolesti povrtarskih vrsta bilo bi veoma pogodno za uključivanje u integralnu zaštitu biljaka i omogućilo bi smanjenje upotrebe klasičnih fungicida. Povećanjem ukupnih saznanja o Si raste i svest o mogućnostima za njegovu primenu u poljoprivredi i postaje verovatno da će ovaj element, koji se često zanemaruje, biti prepoznat kao vazno sredstvo za održiv način borbe protiv važnih bolesti povrća u svetskim razmerama.

Nakon primene silicijuma u ogledima uočene odbrambene reakcije krastavca na napad patogenih gljivica

KAKO OD POVRĆA I VOĆA NAPRAVITI UKUSNE SOKOVE

Dragoceni pročištači i čuvari organizma

Uvek treba imati na umu da je čaša soka čaša zdravlja. Gotovo svi sokovi od povrća mogu se uspešno mešati sa sokom od šargarepe, koji je blag i sladak pa poboljšava ukus - Dobro bi bilo svakoga dana popiti dva decilitra soka od voća ili povrća

Bogati su vitaminima i mineralima, celulozom, pektinom, karotinom, organskim kiselinama, aromata, etarskim uljima i drugim sastojcima korisnim za naš organizam. Ukusni su, zdravi i hranjivi, osvežavaju i leče. Sveži sokovi od voća i povrća snažan su izvor lekovitih materija.

Ljudi vekovima pripremaju sokove na različite načine. Sok, napravljen ceđenjem voća i povrća, sadži gotovo sve hranjive materije biljke, a bez vlaknastih zidova. Hemijska zaštitna sredstva protiv parazita skupljaju se i ostaju vezana u celuloznim vlaknima, dakle upravo u onom delu ploda koji ćemo baciti ako sami pripremimo sok. A, pićemo sirovi sveži plod, s neaktinim korisnim materijama i enzimima. Kuvanjem se uništavaju mnoge aminokiseline, vitamini i minerali koji su dobri za uravnoteženu ishranu i zaštitu organizma od bolesti, dok ceđenjem sve ostaje sačuvano. Osim toga, treba imati na umu da će organizam lakše i brže preraditi, odnosno apsorbovati tečnost, dakle sok, nego čvrstu materiju.

Ideja da se bolesnicima daju sirovi plodovi, odnosno sokovi, kako bi se tako ubrzalo njihovo lečenje i ozdravljenje, pojavila se pred kraj pretprošlog veka. Lekari u Njemačkoj i Šajcarskoj najtežim su bolesnicima, čak i onima koji su već bili na smrtnoj postelji, počeli davati sirovo voće i povrće, verujući da će te, kako su ih nazivali, žive namirnice ojačati njihov organizam. I, zaista, imali su u tome uspeha.

Od pamtivijeka ljudi koriste lekovitost voća i povrća. U novije doba u tom pogledu posebno su cenjeni so-

kovi, jer su delotvorni u slučajevima različitih bolesti i zdravstvenih tegoba, dragoceni su pročištači i čuvari organizma. Gotovo da i nema situacije u kojoj vam ne mogu biti od pomoći.

Sokovi od povrća

Možda se pripremanje sokova od povrća čini manje atraktivnim od pripremanja voćnih sokova, no brinete li se o svom zdravlju, trebali bi naći vremena i za njih. Povrće je, naime, izvor različitih vitamina i minerala koji su nužni za dobro zdravlje. Neki su od tih sokova prave zdravstvene "bombe", snažnog ukusa, iako ne tako primamljivog kao većina voćnih sokova. Mnogi ljudi i nisu navikli na ukus sokova od povrća, ali to je samo početni problem. Osim toga, uvek treba imati na umu da je čaša soka čaša zdravlja. A gotovo sve sokove od povrća možete uspešno mešati sa sokom od šargarepe, koji je blag i sladak pa poboljšava ukus.

Cvekla popravlja krvnu sliku – Sok od cvekle podstiče stvaranje crvenih krvnih zrnaca i poboljšava krvnu sliku, koristi za pročišćavanje organizma, detoksikaciji bubrega, a štiti i nervni sistem. Blagotvorno deluje kod poremećaja menstruacije. Preporučuje se ženama koje nameravaju zatrudneti i trudnicama u početnoj fazi trudnoće. Oprez! Sok je vrlo jak i treba ga piti umereno. Dobro je mešati ga s blažim sokovima i to u odnosu 1:4. Postepno, kada se organizam navikne, možete povećati količinu cvekle. Obično se pije jedna ili jedna i po čaša soka dnevno.

Izuzetno lekovit sok od kupusa

Kako ga pripremiti? Odsecite dno, plod dobro operite i naseckajte. Cveklu ne treba gultiti, učinite to jedino ako želite. Decilitar soka dobićete od pola male cvekle.

Šargarepe čisti jetru i čuva vid – Sok od šargarepe ima prijatan okus, najsladji je sok od povrća i jedan je od najboljih. Može se mešati s bilo kojim drugim sokom od voća i povrća kako bi mu se poboljšao ukus. Izaberite šargarepu tamnije boje, ostružite je, ali ne gultite, te uklonite vrh i dno. Dve mrkve biće dovoljne za decilitar soka.

Kupus ublažava gastritis – Sok od crvenog kupusa imaće sličnu boju kao i sok od cvekle, ali i lagano papreni ukus, dok je sok od belog zelja iznenađujuće sladak, lepe svetlozelene boje. Koristi se u slučaju problema s digestivnim traktom, kod čira na želucu i dvanaestercu, kod bolesti jetre i slezene, te kod hroničnog gastritisa. Doprinosi zdravlju kostiju i zuba, a kožu čuva od starenja. Kada se pomeša sa sokom od šargarepe, posebno je delotvoran protiv infekcije desni koja izaziva paradentozu. Oprez! Može izazvati prekomerno stvaranje gasova. Kupus operite i narežite. Za decilitar soka trebaće vam trećina male glavice.

Paradiz čuva prostatu – Sadrži elemente koji štite od degenerativnih bolesti kao što su tumori. Naučna istraživanja su pokazala da se znatno smanjuje opasnost od raka prostate. Koristan je za zglobove, moždane ćelije, mišiće, poboljšava rad srca. Sok se može mešati, posebno se dobro slaže sa jabukovim, te sokom od krastavca, tikvice i limuna. Decilitar soka dobićete od tri paradajza.

Krastavac rastvara kamen u bubregu – Krastavac daje blag sok, koji je upravo savršen za mešanje s jačim sokovima. Pun je minerala, pročišćava organizam. Odličan je diuretik, tako da čak može rastvoriti kamen u bubregu. Krastavac ogulite i narežite, a za decilitar soka treba vam pola velikog ploda.

Prokelj – pomoć trudnicama – U soku ima mnogo folne kiseline, koja je nužna za zdrav razvoj fetusa u majčinom trbuhu, te vitamina B6, koji pospešuje metabolizam. Mešavina soka od prokelja, šargarepe, zelene salate i mahuna pomaže uspostavljanju funkcije pankreasa pa je pomoć obolelima od šećerne bolesti. Uklonite spoljni sloj listova i operite. Za decilitar soka trebaće vam osam plodova.

Belu luk – stop virusima – Ima antikancerogeni učinak, prevencija je srčanim bolestima, štiti unutrašnje zidove krvnih žila, snižava nivo holesterola i visok krvni pritisak, ima snažna antivirusna i antibakterijska svojstva pa pomaže u suzbijanju infekcija. Kada pravite sok od belog luka, morate oguliti svaki čen.

Praziluk – lakše se diše – U mnogim evropskim zemljama, posebno u Francuskoj, sok od praziluka je cenjen zbog lekovitog učinka u slučaju tegoba sa disanjem. Delotvoran je kao i diuretik. Iz jednog velikog praziluka dobićete decilitar soka. Odrežite mu peteljku, narežite ga po dužini, isperite vodom i zatim ga narežite na komade i stavite u sokovnik.

Krompir protiv artritisa – Čisti celi organizam, uravnotežuje probavu, pomaže u slučajevima artritisa, išijasa, čira na želucu. Za decilitar soka trebaće vam tri krompira srednje veličine. Oribajte ih, ili ogulite ako su vrlo prljavi, i narežite ih na komade.

Luk olakšava disajne tegobe – Sok od crvenog luka pomaže kod infekcije mokraćnih puteva, olakšava tegobe sa disajnim putevima, a i svojevrsni je tonik za okrepljenje. Smanjuje zgrušavanje krvi, štiti vene i arterije. Dva luka srednje veličine dovoljna su za decilitar soka.

Sokovi od voća

Sokove je najbolje piti na prazan želudac, odnosno pola sata pre jela, jedan sat pose obroka ili između obroka. Dobro bi bilo svakoga dana popiti dva decilitra soka od voća ili povrća.

Jabuka topi holesterol – Sok od jabuke snižava holesterol, pomaže kod probavnih smetnji, pogoduje srcu i krvotoku, posebno je koristan ljudima koji se bave umnim radom. Preporučuje se i u slučajevima avitaminoze i malokrvnosti. Kod ateroskleroze, povišenog krvnog pritiska, debljine i bolesti žučne kese pije se pola čaše soka, četvrt do pola sata pre jela. Jedan decilitar soka dobićete od dve jabuke. Ne treba gultiti koru niti vaditi jezgru. Semenke jabuke bogat su izvor kalijuma pa ih nemojte uklanjati prilikom pripremanja soka.

Narandža za dobar dan – Ujutru nema boljeg napitka od sveže pripremljenog soka od narandže. Ukusan je, osvežava, okrepljuje i daje energiju. Naravno, može se piti i u bilo kojem drugom delu dana i tokom cele godine. Bolje je pripremiti sok u sokovniku nego ga dobiti jednostavnim ceđenjem, jer se tako obogaćuje napitak, dobije se i sok iz semenki, bogat bioflavonoidima, koji pomažu telu pri apsorpciji vitamina C. Koru ogulite, ali semenke iskoristite za pripremu soka.

Ananas olakšava varenje i prevencija raku želuca – Posebno bogat bromelinom, enzimom koji olakšava varenje i pomaže kod upala, posebno akutnog sinusitisa, upale grla, artritisa i gihta. Na varenje će pozitivno uticati uzmemo li ga pre ili neposredno posle jela. Ananas je koristan i u prevenciji raka želuca.

Kivi obnavlja ćelije – Njegov sok povoljno utiče na obnavljanje telesnih ćelija. Ogulite ga, narežite i stavite u sokovnik, a za decilitar soka potrošićete tri ploda. Može se piti sam, ali dobićete odličan napitak i ako ga pomešate sa sokom narandže, ananasa ili dinje.

Šipak – pomoć gušterači – Sok od šipka povoljno utiče na varenje, a povoljno deluje i na gušteraču. Koristan je i kod malokrvnosti. Pije se pola do jedna čaša soka tri puta dnevno, 30 – 40 minuta pre obroka u trajanju od dva do četiri meseca. U nekim slučajevima, međutim, može izazvati opstipaciju.

Recepti plus

Pripremite 3 narandže, 1/2 zrele banane, 1/2 manga. Narandže i bananu ogulite, mangu uklonite košticu. Miksajte dok ne dobijete glatku smesu. Ako je previše gusta, dodajte malo vode.

Pripremite jednu krušku i 2 narandže. Narandže ogulite i podelite na kriške. Neoguljenu krušku, s tim da ste pre izvadili jezgru, stavite u sokovnik. Zatim napravite sok od narandže i pomešajte sokove u čaši.

Za sok koji je preporučljivo popiti na kraju napornog dana potrebno vam je 3 kivija, 1 jabuka, 8 grančica metvice, i to i listovi i stabljike. Napravite sok od metvice s tim da jednu grančicu sačuvate za ukras. Kivi ogulite i narežite te napravite sok. Zatim napravite sok od narezane jabuke te ih pomiješajte u čaši.

Vrlo hranjivi sok, koji vam čak može zameniti ručak ako ste ga preskočili, dobićete od 2 šargarepe, 1/2 krastavca, 2 celera i 1/2 cvekle. Šargarepe i celer operite, uklonite im vrhove i dna. Cveklu temeljito operite i uklonite vlaknasto dno. Napravite sok od cvekle, zatim od šargarepe, pa od celera i na kraju od krastavca. Sokove pomešajte u čaši.

Sok od krastavaca prepun minerala

SOK OD BUNDEVE NA VIŠE NAČINA

Zašto je dobar sok od bundeve

Sok od bundeve blagotvorno deluje na organizam

Sok od bundeve je još jedna mogućnost da se upotrebi ova zaista vredna namirnica. Sok od bundeve može da se napravi na više načina. Kao prvo može da se iscedi na sokovnik, kao drugo da se peče bundeva pa se propasira i kao treće da se kuva i miksuje u blenderu. Treba obratiti pažnju, jer nisu sve bundeve dobre za pravljenje soka. To zavisi i od sorte, a potrebne su one sa većim procentom tečnosti. Bundeva za sok treba biti sočnija (a ne suva), slatka i ukusna.

Ceđeni sok od bundeve sadrži vitamine, C vitamin, beta karoten i E vitamin. Od minerala su najzastupljeniji kalijum, magnezijum i gvožđe. Još sadrži saharozu i pektine. Ovaj sok se smatra dobrim za probavu. Ceđeni sok od bundeve je koristan kod upale creva, pa i kod problema sa mokrenjem, jer je diuretik. Sok je dobar u slučaju zatvora, hemoroida i urinarnih infekcija. Preporučuju ga za nesanicu i srčane bolesti. Osim u ishrani, sok se može primeniti i spolja na kožu, za lečenje psorijaze, ekcema, pa čak i vitiliga.

Prvi način

Kupite slatku i ukusnu bundevu, operite, očistite od semenki i kore i isecite na komadiće. Propustite kroz sokovnik. Sok može da se pije sam, a pogodan je i za mešanje sa drugim sokovima i začinima. Može se po potrebi zasladiti medom. Za

zdravlje je dovoljno i par kašika pa do pola čaše ceđenog soka od bundeve na dan. Kako kome odgovara. I pored svega, postoje oni koji više vole termički obrađenu bundevu, pa samim tim i sok.

Drugi način

Odobrati kvalitetnu bundevu, oprati, odstraniti pulpu i semenke, a meso sa korom iseći na manje komade. Komade staviti u rernu da se peku, na temperaturu od 180 stepeni celzijusa. Gotovo je za 1,5 do 2 sata. Izvadite i ostavite da se ohladi. Zatim se odstrani kora, a bundeva se propasira kroz odgovarajuću cediljku. Ostatak, odnosno pire od bundeve može da se iskoristi za kolače ili hleb od bundeve. Ako je sok suviše gust može se još jednom procediti kroz gazu. Naravno ovaj sok opet može da se upotrebi sam ili da mu se poboljša ukus dodavanjem drugih sokova ili začina.

Treći način

Bundevu (2 kg) oprati i odstraniti koru i semenke. Iseci na komade i kuvati u 2 l vode dok ne omekša. Ostaviti da se ohladi. U 2 litra vode skuvati i rastopiti 300 grama šećera. Bundevu sa vodom izmiksovati u blenderu i pomešati sa šećernom vodom. Dodati nekoliko ceđenih limuna ili narandži. Sok može da se čuva u frižideru par dana i obično ga ukućani popiju za to vreme.

MOŽE BITI DIVLJA I PITOMA

Kupina popravlja krvnu sliku

Kupina je grmolika i trnovita biljka, koja raste kao divlja kupina na rubovima šuma i u blizini puteva ili se uzgaja kao pitoma kupina. Kupine spadaju u jagodasto voće. Neke sorte koje se gaje nemaju trnje, što značajno olakšava branje ovog voća. Listovi su zeleni, nazubljeni po obodima, a na naličju su obrasli dlačicama. Listovi imaju lekovita svojstva. Cvetovi su beli, a kupina cveta od maja do septembra. Divlje kupine obično imaju sitnije plodove, a gajene krupnije. Bobice kupine menjaju boju iz zelene, preko crvene do crne, kada možemo reći da su zrele. Plodovi ne sazrevaju istovremeno, nego tokom avgusta i septembra meseca.

Lekovita svojstva kupine

Kupina je dobar antioksidans. Sadrži vitamine i minerale, od kojih se posebno ističu C vitamin i gvožđe. Plod je bogat vlaknima i korisnim kiselinama. Dobar je za smanjenje lošeg holesterola.

Osim što je značajna u ishrani kao i drugo voće, kupina se pokazala kao moćno sredstvo za popravljanje krvne slike. Višednevno konzumiranje kupina povećava nivo gvoždja i hemoglobina u krvi, te crvena krvna zrnca (eritrocite). To je naročito važno u slučaju anemije. U trudnoći se često dešava da usled naglog prirasta ploda, dodje do problema sa nedostatkom gvoždja i tu su kupine odlične. Možemo slobodno reći da je kupina prirodni lek protiv anemije.

Ništa manje lekoviti listovi kupine koriste se za pravljenje čaja. Ovaj čaj je odličan protiv dijareje, a pomaže i izlučivanje mokraće. List kupine je najbolje brati u proleće i to u maju i junu. Posle branja se suše za čaj. Čaj od lista kupine jača želudac, steže stolicu i zato se koristi protiv proliva. Ovaj čaj se pokazao kao dobar za ispiranje usta u slučaju paradentoze i ranica u ustima, te jačanje desni. Za čaj se preporučuju listovi divlje kupine.

Šta se pravi od kupina

Efekat na zdravlje je najbolji ako se plod kupine bere kad se zreo i jede kao svež. Ali kako nemamo svi te mogućnosti dobra je i smrznuta kupina koja je dostupna tokom cele godine. Kupina je u svetu veoma

cenjeno voće. Koristi se i kao sirovina u prehrambenoj industriji. Od kupina se pravi džem, slatko, sok i kupinovo vino.

Kupinovo vino

Kupinovo vino je izuzetan proizvod, koji se preporučuje za konzumiranje onima koji imaju problema sa holesterolom, anemijom, za zdravo srce i krvne sudove, pa čak i za prevenciju i smanjenje rizika od nastanka nekih oblika raka. Kupinovo vino sadrži izuzetno mali procenat alkohola, pa ga neki, po jednu čašicu dnevno, daju i deci.

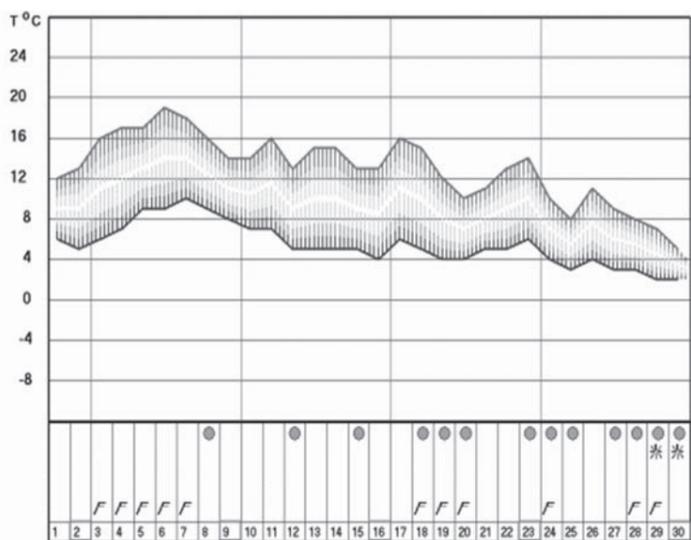
Kupinovo vino može da se kupi ili da se napravi domaće.

Kako napraviti kupinovo vino

Na 5 kg kupina ide 1 kg šećera. Istina količina šećera zavisi i od slatkoće kupina, a to morate sami proceniti. U čiste tegle sipajte red kupina i red šećera. Ostavite prostora da ne bude do vrha tegle. Otprilike 2/3 da tegle budu pune. Poklopite tanjirićima i povremeno promešajte sadržaj tegle. Treba da stoji sve oko 10 dana. Nakon 10 dana procedite sadržaj tegle kroz gazu i tečnost koja ostane stavite u čiste tegle. Poklopite sa tanjirićima i ostavite još 7 dana da odstoji tako. Posle ovog vremena vino sipajte u čiste pripremljene flaše, a odozgo stavite vatu, gazu ili krpu, jer tiho vrenje još traje. Ostavite na tamno i hladno mesto. Nakon 7, 10 ili više dana, kada procenite da je tiho vrenje završeno, flaše začepite, najbolje čepom od plute.

Prognoza vremena do kraja novembra

☐ ГРМЉАВИНА ☐ КИША ☐ МАГЛА ☐ СНЕГ ☐ ВЕТАР - МАКСИМАЛНА ТЕМП. - МИНИМАЛНА ТЕМП.

Promet roba na Produktnoj berzi

od 27. 10. do 31. 10. 2014.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cene kukuruza
- Rast cene pšenice
- Rast cena na svetskim berzama

Poslednje nedelje oktobra registrovan je minimalni pad prometa na "Produktnoj berzi" u Novom Sadu. Količinski obim trgovanja iznosio je 1.875 tona, što je za 4,34% manje nego prethodne nedelje, dok je ukupna dinarska vrednost ostvarenog prometa iznosila 28.365.200,00 dinara, što je za 28,04% manje, u odnosu na period od pre nedelju dana.

Tokom protekle nedelje, na organizovanom robno-berzanskom tržištu trgovano je kukuruzom, pšenicom i suncokretovom sačmom.

Kukuruz, kao i tokom prethodnih nedelja, apsolutno dominira u strukturi ukupnog prometa. Žutim zrnom trgovano je u ukupnoj količini od 1.675 tona, što čini skoro 90% prometa. Na tržištu se, kao posledica vremenskih uslova, nudi i kukuruz sa značajno većim sadržajem vlage od standardom propisanog. Takav kukuruz, vlage

do 18,5%, postigao je cenu od 11,66 din/kg, sa PDV-om (10,60 din/kg, bez PDV-a). Kukuruzom standardnog kvaliteta, trgovano je u cenovnom rasponu od 12,90 din/kg, bez PDV-a, sa početka nedelje, do 13,20 din/kg, bez PDV-a, krajem nedelje. Jasno izražen uzlazni cenovni trend tokom nedelje, potvrđen je i prosečnom nedeljnom cenom od 14,39 din/kg, sa PDV-om (13,08 din/kg, bez PDV-a), koja je za 2,49% viša nego prethodne nedelje. Time je već drugu nedelju za redom cena kukuruza u blagom porastu.

Na tržištu pšenice, posle višesećne cenovne stagnacije, predstoji dramatičnija dešavanja. Naime, tokom prethodne nedelje trgovano je samo pšenicom hektolitarske mase ispod minimalnog nivoa propisanog SRPS standardom, u količini od 78 tona, po ceni od 19,58 din/kg, sa PDV-om (17,80 din/kg, bez PDV-a).

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2014.	700	14,19-14,52	700	14,19-14,52	+2,49%
Kukuruz, rod 2104. vlaga do 18,5%	150	11,66	150	11,66	-
Kukuruz, rod 2014. Defektna zrna do 3%	25	14,30	25	14,30	-
Kukuruz, rod 2014. gratis lager do 30.12.2014.	800	14,32	800	14,32	-
Pšenica, rod 2014.	26	19,58	26	19,58	-1,11%
Pšenica, rod 2014. HL 73, odl. plaćanje	52	19,58	52	19,58	-
Suncokretova sačma 33%	322	25,68-26,40	122	25,68-26,40	+2,78%

Međutim, do kraja nedelje, potencijalni kupci su podigli svoje cenovne kotacije do nivoa od 19,00 din/kg, bez PDV-a, ali prodavci nisu reagovali, što može da bude indikator cenov-

nog rasta hlebnog zrna u narednom periodu.

Pored dve najznačajnije žitarice u strukturi prošlonedeljnog prometa na "Produktnoj berzi", participirala je još

samo suncokretova sačma i to u ukupnoj količini od 122 tona, po prosečnoj ceni od 26,27 din/kg, sa PDV-om (21,89 din/kg, bez PDV-a), što je za 2,78% više nego prethodne nedelje.

PRODEX

Porast cene suncokretove sačme, a posebno rast cene kukuruza, odrazili su se i na rast berzanskog indeksa. PRODEX na današnji dan beleži indeksnu vrednost od 194,36 poena, što je za 1,46 indeksnih poena više

nego prošlog petka. Shodno periodu rasta cene kukuruza i PRODEX drugu nedelju za redom beleži porast indeksne vrednosti, u odnosu na minimume koje je beležio polovinom oktobra.

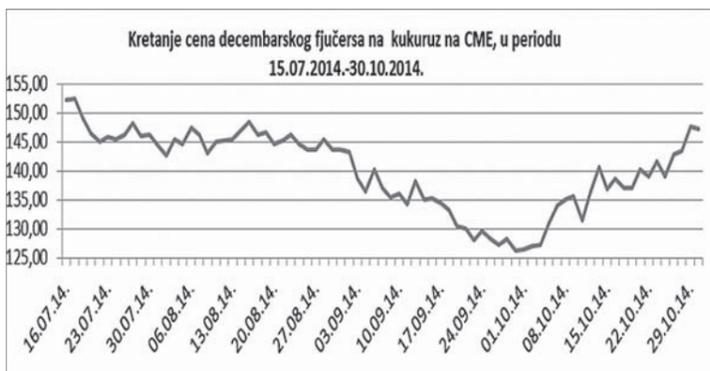

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP SEPTEMBAR 2014.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	190,19 \$/t	192,03 \$/t	194,97 \$/t	197,76 \$/t	196,95 \$/t
Kukuruz	138,97 \$/t	142,91 \$/t	143,46 \$/t	147,71 \$/t	147,24 \$/t

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
161,54 EUR/t (futures dec 14)	124,88 EUR/t (futures nov 14)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
172,00 EUR/t (futures nov 14)	145,50 EUR/t (futures nov 14)

Vrednosti fjučersa na kukuruz već četvrtu nedelju za redom beleže rast, što predstavlja najduži niz u poslednjih sedam meseci, a najviše na osnovu upornih kiša koje ometaju napredak žetve. Cena ove žitarice je u oktobru mesecu poskupela za 17%, što je najviše od jula 2012. godine. Američka žetva kukuruza

je u protekloj nedelji dostigla nivo od 46% (56% prošle godine: 65% petogodišnji proseki).

Setva ozime pšenice u SAD-u dostigla je ove nedelje nivo od 84%, što se poklapa sa normalnim progresom za ovaj period godine. 54% useva je ocenjeno sa dobar/odličan, odnosno zanemarljivo manje nego godinu dana

raniše. Nedeljna izvozna prodaja je bila na razočaravajućem nivou od samo 299.400 tona, odnosno 34% manje od proteklog četvoronedeljnog proseka.

Cena kukuruza je u poslednjih nedelju dana na čikaškoj berzi skočila je za 4,01%, dok je pšenica skočila za 1,78% procenta poena.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, sep 14	359,14 \$/t	369,65 \$/t	370,38 \$/t	383,24 \$/t	376,34 \$/t
Sojina sačma, sep 14	350,20 \$/t	376,80 \$/t	375,10 \$/t	397,20 \$/t	380,00 \$/t

Cena soje je skočila na četvoromesečni maksimum, nastavljajući tako najveći skok u poslednjih šest godina, na osnovu približavanja cene mesa rekordnom nivou, a koja je podstakla rast potražnje

za hranom za svinje i živinu. Oko 42% američke soje ode u proizvodnju hrane za životinje. Cena soje je samo ovog meseca skočila za 15%, što je najviše od juna 2008. godine.

U poređenju sa prethodnom nedeljom soja je poskupela za 3,12%, dok je sojina sačma skočila za 7,83%.

U odnosu na prethodnu nedelju pšenica je u Parizu skuplja za 1,03%, dok je kukuruz pao za 0,17%. Pšenica je u Budimpešti pala u odnosu na prošlu nedelju za 0,1%, dok je kukuruz skočio za 8,36%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivjovic@limagrain.com
www.limagrain.rs

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

VOĆE 27.10.2014.-3.11.2014.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	140.00	140.00	bez promene	slaba
2	Banana (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	135.00	135.00	pad	prosečna
3	Dunja (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	110.00	100.00	rast	slaba
4	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	110.00	130.00	120.00	bez promene	prosečna
5	Grožđe (belo Afuz Ali)	Uvoz(uvoz)	kg	100.00	140.00	100.00	bez promene	dobra
6	Grožđe (belo ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	140.00	180.00	140.00	rast	prosečna
7	Grožđe (crno ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	110.00	140.00	140.00	rast	prosečna
8	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	30.00	40.00	35.00	bez promene	dobra
9	Jabuka (Delišes ruž.)	Domaće	kg	50.00	70.00	55.00	bez promene	prosečna
10	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	45.00	75.00	50.00	bez promene	dobra
11	Jabuka (Gloster)	Domaće	kg	45.00	50.00	50.00	rast	vrlo slaba
12	Jabuka (Jonagold)	Domaće	kg	40.00	45.00	45.00	bez promene	dobra
13	Jabuka (Mucu)	Domaće	kg	40.00	50.00	45.00	bez promene	prosečna
14	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	45.00	65.00	55.00	bez promene	prosečna
15	Kivi (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	125.00	140.00	125.00	pad	slaba
16	Kruška (Viljamovka)	Domaće	kg	70.00	100.00	90.00	bez promene	prosečna
17	Kruška (ostale)	Domaće	kg	60.00	100.00	80.00	bez promene	prosečna
18	Lešnik (očišćen)	Uvoz(uvoz)	kg	1200.00	1200.00	1200.00	rast	slaba
19	Limun (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	150.00	130.00	bez promene	dobra
20	Mandarina (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	60.00	70.00	65.00	pad	dobra
21	Mušmula (sve sorte)	Domaće	kg	60.00	80.00	70.00	pad	vrlo slaba

POVRĆE 27.10.2014.-3.11.2014.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	15.00	17.00	15.00	pad	prosečna
2	Boranija (žuta)	Domaće	kg	100.00	120.00	120.00	bez promene	slaba
3	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	100.00	130.00	100.00	rast	slaba
4	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	100.00	80.00	bez promene	prosečna
5	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	25.00	30.00	25.00	bez promene	dobra
6	Dinja (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	120.00	220.00	120.00	bez promene	vrlo slaba
7	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	90.00	100.00	90.00	rast	prosečna
8	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	55.00	70.00	60.00	-	vrlo slaba
9	Kelj pupčar (sve sorte)	Domaće	kg	160.00	180.00	160.00	-	slaba
10	Krastavac (Kornišon)	Domaće	kg	80.00	90.00	90.00	rast	vrlo slaba
11	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	75.00	80.00	75.00	-	slaba
12	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	70.00	70.00	70.00	rast	prosečna
13	Krompir (beli)	Domaće	kg	33.00	38.00	35.00	bez promene	dobra
14	Krompir (crveni)	Domaće	kg	30.00	35.00	33.00	pad	dobra
15	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	15.00	25.00	17.00	pad	dobra
16	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	150.00	200.00	180.00	rast	dobra
17	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	20.00	21.00	20.00	pad	vrlo slaba
18	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	20.00	30.00	25.00	bez promene	dobra
19	Paprika (Babura)	Domaće	kg	95.00	140.00	100.00	pad	slaba
20	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	120.00	200.00	130.00	-	prosečna
21	Paprika (ostala)	Domaće	kg	100.00	120.00	120.00	rast	slaba
22	Paprika (šilja)	Domaće	kg	100.00	130.00	120.00	rast	prosečna
23	Paradajz (chery)	Uvoz(uvoz)	kg	300.00	370.00	300.00	bez promene	prosečna
24	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	85.00	100.00	90.00	pad	dobra
25	Paradajz (zeleni)	Domaće	kg	35.00	40.00	40.00	rast	slaba
26	Pasulj (beli gradištanac)	Uvoz(uvoz)	kg	250.00	270.00	250.00	pad	slaba
27	Pasulj (beli tetovac)	Uvoz(uvoz)	kg	300.00	370.00	300.00	bez promene	prosečna
28	Pasulj (beli)	Domaće	kg	220.00	250.00	220.00	-	slaba
29	Pasulj (šareni)	Uvoz(uvoz)	kg	240.00	250.00	250.00	bez promene	prosečna
30	Pasulj (žuti)	Uvoz(uvoz)	kg	300.00	300.00	300.00	bez promene	slaba
31	Patlidžan (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	100.00	100.00	100.00	rast	vrlo slaba
32	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	90.00	80.00	bez promene	prosečna
33	Peršun (korenaš)	Domaće	kg	80.00	90.00	80.00	bez promene	prosečna
34	Peršun (lišćar)	Domaće	veza	10.00	10.00	10.00	bez promene	dobra

Datum prikupljanja podataka: 27.10.2014.- 3.11.2014.

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Domaće	kg	13.00	16.00	13.00	bez promene	dobra

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	18.00	19.00	18.00	bez promene	dobra
2	Lucerkino brašno (min 15% proteina)	džak 25kg	Domaće	kg	40.00	60.00	50.00	rast	slaba
3	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	25.00	25.00	25.00	-	prosečna
4	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	70.00	90.00	75.00	pad	prosečna
5	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	25.00	25.00	25.00	-	slaba
6	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	16.00	18.00	17.00	bez promene	prosečna
7	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	45.00	60.00	50.00	rast	slaba

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Beograd

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	18.00	20.00	20.00	bez promene	dobra
2	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	18.00	20.00	20.00	bez promene	prosečna
3	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	18.00	20.00	20.00	bez promene	slaba
4	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	16.00	17.00	17.00	bez promene	dobra

SILOS Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Domaće	kg	13.70	15.00	13.70	bez promene	prosečna
2	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	rinfuz	Domaće	kg	15.00	15.50	15.00	bez promene	prosečna
3	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	19.80	21.00	19.80	bez promene	prosečna

CENE ŽIVE STOKE

Mesto prikupljanja cena Pančevo - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Prasad	16-25kg	sve rase	kg	250.00	250.00	250.00	bez promene	slaba
2	Prasad	< = 15kg	sve rase	kg	250.00	260.00	260.00	bez promene	vrlo slaba
3	Tovljenici	80-120kg	sve rase	kg	180.00	190.00	180.00	pad	vrlo slaba

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Junad	> 480kg	sve rase	200.00	230.00	230.00	bez promene	slaba
2	Krmače za klanje	> 130kg	sve rase	140.00	150.00	150.00	bez promene	vrlo slaba
3	Prasad	16-25kg	sve rase	250.00	250.00	250.00	-	vrlo slaba
4	Tovljenici	80-120kg	sve rase	185.00	190.00	190.00	bez promene	prosečna

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Prodajem traktor IMT 578, plug 755. Tel: 063/660-748.
- Traktor IMT 539, 1990. god. u odličnom stanju. Tel:063/531-155.
- Traktor kosačica tek donesen iz inostranstva. Ispravan, očuvan i u odličnom stanju. Pogoni ga motor Briggs od 8 konja i ima 1 kosu zahvata 80cm. Veoma pogodan je za košenje veće trave zbog samog oblika kućišta a isto tako je veoma okretan. Zimska cena, veoma povoljno! Tel:061/171-50-38.
- Traktor Massey Ferguson 3650. 150 konja, 2670 radnih sati, još su na njemu fabričke gume. Tel:065/250-66-25.
- Traktor Ursus C 355. Boja 71 naradžasta, snaga motora 36kW, prva registracija 1980. Zvati posle 17h. Tel:022/650-429.
- Traktor IMT-560, 1983. godište. Tel:022/476-092.
- Motorni traktorčić Gutbrod, od 8KS, benzinac mali potrošač, sa kosom od 88cm (dva noža od po 44cm oštri, travu izbacuje na desnu stranu, ima 3 brzine, motor Briggs-ov. Tel: 064/218-74-00.
- Jednoredni kombajn za kukuruz Zmaj 214, u ispravnom stanju. Tel:063/801-71-33.
- Massey Ferguson 4370, 2003 godište, ima 110KS, veoma je tih i udoban, brz oko 50 kmh, izuzetno dobro stanje, registrovan,3980 sati,klima. Tel:065/250-66-25.
- Prodajem traktor IMT 578, plug 755. Tel: 063/660-748.
- Prodajem motokultivator Lombardini sa frezom i prikolicom 8,5KS. Tel: 063/516445 i 066/627-52-36.
- Kombajn Zmaj 191 H u perfektnom stanju, sa žitnim hederom 5.2m i adapterom za suncokret i kukuruz, originalnim kolicima i jednim prednjim rezervnim točkom, 1991. godište, vredi pogledati. Tel:063/569-433.
- Kupujem traktore, kombajne, berače, adaptere, prikolice, sejačice i drugu poljoprivrednu mehanizaciju. Stanje nebitno. Tel: 061/6931-066.
- Prodajem berač Zmaj 222 '86 godište 060/025-81-41.
- Prodajem IMT 560 novi tip i plug dvobrazni Lemind Leskovac. Tel: 064/40-62-990.
- Prodajem trobrzani plug 14 coli. Tel:064/70-11-181.
- Prodajem traktor ferguson 533 ekstra stanje povoljno, kamion mercedes 813 pre par dana registrovan i kamion zastavu 650. Tel:066/92-76-783.
- Prodajem samohodnu vadilicu za šećernu repu sa prednjom vučom u ispravnom stanju. Tel:063/776-58-04.
- Prodajem berač eko 3500 garažiran, prvi vlasnik. Tel:064/46-157-39.
- Prodajem jednoredni berač slovenački i levator za istovar kukuruza 9 m. Tel:714-544.
- Prodajem pneumatsku sejalicu za kukuruz i dve krave sa teladima od 14 i 28 dana. Tel: 064/12- 52-950.
- Prodajem traktor TORPEDO 9006 1985. god, sa prednjom vučom, pomoćnom hidraulikom, registrovan, zadnje gume nove. Tel:063/591-716.
- Prodajem IMT560 novi tip i plug dvobrazni „Lemind“ leskovac Tel: 064/40-62-990.
- Prodajem kombajn Zmaj 142 85. god. u odlicnom stanju ili menjam za kombajn Zmaj Dania 3600. Tel:022/715 406.
- Prodajem kombajn Zmaj 142 ispravan cena po dogovoru. Tel: 064/862-34-53.
- Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75.
- Prodajem traktor New Holland, kabina, sečka, kosa 3 metra. Tel: 022/630-872.

- Prodajem traktor 542 bez kabine, drljaču trokrilnu i tanjiraču sa 20 disko-va, berač dvoredni Zmaj i plugove. Tel: 063/1945-478
- Prodajem traktor Toma Vinković, 18 KS, tanjiraču i levator. Tel: 022/2741-219, 064/3685-247.
- Prodajem traktor IMT 565 i berač za kukuruz Zmaj 214s. Tel: 063/802-18-41.
- Prodajem traktor Belarus 52 sa prednjom vučom. Cena 1.500 E. Tel: 022/669-147.
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalica RAU 330 litara, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila i levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18
- Prodajem frezu sa priključcima. Tel: 022/2741-029.
- Prodajem motokultivator IMT 506. 022/2741-258, 065/4033-077.
- Kupujem traktore, kombajne, berače, prikolice i svu priključnu poljoprivrednu mehanizaciju. Marka i stanje nebitno. Tel: 061/6931-066.
- Prodajem traktor Belarus 82, 93. god., 3600 sati u dobrom stanju, setvospremač odžački, plug trobrzani obrtač i plug dvobrazni leskovački. Tel: 022/711-988.
- Prodajem kombajn Zmaj 142 za žito i soju, 84. god., garažiran Tel: 022/650-262, 065/5898-811.
- Prodajem traktor T-40, prvi vlasnik. Tel: 064/5060-956.

Prodajem Torpedo 4006, Dajc motor. Tel: 062/449-341.

OPREMA

- Krunjač za kukuruz, trofazni 3kW, bu-banaj širine 400mm. Tel:022/476-092.
- Berač za kukuruz Zmaj 214, 1983. god.u ispravnom stanju. Tel:063/531-155.
- Prodajem prikolicu za razbacivanje staj-njaka, nemačku, nosivosti tri tone. Tel: 064/123-9641
- Krunjač za kukuruz, trofazni 3kW, bu-banaj širine 400mm. Tel:022/476-092.
- Berač za kukuruz Zmaj 214, 1983. god.u ispravnom stanju. Tel:063/531-155.
- Prodajem prikolicu za razbacivanje staj-njaka, nemačku, nosivosti tri tone. Tel: 064/123-9641
- Prodajem plug KUHN trobrzani. 2009. godište, izuzetan. Tel: 062/312-081
- Plug obrtač rabewerk star III. Remontovan, spreman za rad. Visina 70, dužina 90, zahvat 3x33. Tel:065/250-66-25.
- Prodajem rasturivač stajnjaka SIP ŠEMPETER 1976 godište, Novi Sad. Tel: 063/1074478
- Prodajem bušilicu za bušenje ru-pa za vočke za traktor F20 i F40. Tel: 063/7799066
- Prodajem plug IMT jednobrazni, špartač dvoredni i drljaču malu dvokrilnu, povoljno. Tel: 022/268-0081 i 064/403-18-32.
- Prikolica za motokultivator. Moguća zamena za kazan za rakiju. Tel:065/448-00-80.
- Prikolica jednoosovinka, kiper, 4 tone nosivosti, 1989. god. Tel:063/531-155.
- Prskalica Morava, zapremine 660L, pumpa Komet BP 105/20, širina grana 10m. Tel:064/296-37-99.

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

- Hladnjača za voće, povoljno. Tel:064/182-57-00.
- Podrivač (kultivator) 18 radnih organa, zahvat 3.3m. Pogodno za voćnjake, ljušćenje strnjike, pripremu za setvu. Tel:064/296-37-99.
- Zmajevka, tip 470. Svetlosna signalizacija, vazdušne kočnice, kipuše, ima i ručnu kipu, ojačana, široke gume, registrovana. Tel:022/265-61-11.
- Mašine-rotative, remontovane, za vađenje koštice iz voća, kapacitet do pet tona na sat. Cena od 6 - 10.000 e. Tel:063/514-133.

- Atomizer za voće Mio - Standard Osjek. Malo korišćen, dobar. Tel:061/273-59-30.
- Prodajem traktor IMT 578, plug 755. Tel: 063/660-748.
- Sejačica za kukuruz SKPT-4 "OLT Osjek", mehanička četvororedna. Tel:022/476-092.
- Rasturivač za stajnjak nemačke proizvodnje. Tel:064/296-37-99.
- Muljača (kmeč) za grožđe i šljive. Od nerđajućeg materijala (inox), sa podesivim razmakom valjaka da ne drobi koštice, sa tzv. češljem za peteljke, majstorska izrada. Tel:064/881-54-03.
- Prodajem drljaču sa tri krila. Drljača ja u dobrom stanju, nigde nije varena ni lomljena. Tel: 061/283-84-79.
- Jednoredni berač Zmaj 212 sa ubrzanjem. Tel:023/786-165.
- Prodajem plug IMT 755, visoki, odlično stanje. Tel:064/167-60-92.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "BILANS VM"

Trg Vojvođanskih brigada BB Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450

- Komušaljka za kukuruz, 6 valjaka, u dobrom stanju. Tel:061/283-84-79.
- Berač za kukuruz Zmaj 222, dvoredni berač, 85. god, sa lakim tarupom, nije pucao na rudi, može zamena za jednoredni berač i prikolica Lifam, može da tovari 7 tona rinfuza, u odličnom stanju. Tel:066/217-243.
- Transporter za žitarice, 8 metara, iz 2 dela. Tel:060/083-82-51.
- Metalni mehanizmi za OLT-ove mehaničke sejalice. Seje po jedno zrno. Tel:064/372-48-57.
- Prodajem sejalice za žito amazon, rasi-pače amazone rotacione kosačice saku-pljače. Tel: 063/165-97-33.
- Na prodaju tanjirača nošena adutova 28 diskova radni zahvat 2.8m. Tel:064/229-91-29.
- Kupujem jednoredni silažni kombajn. Tel:063/88-696-58.
- Prodajem tešku vučenu tanjiraču za-hvata 3m,0 tešku drljaču zahvata 3,3m, elevator za kukuruz 9m, dvobrazni plug Vogel Not I 950. Tel :064/43-33-528.
- Kupujem elevator za kukuruz. Tel: 060/018-88-36.
- Prodajem berač zmaj 222 remontovan i presu poljostroj odžaci u dobrom stanju. Tel:064/24-94-091.
- Prodajem samohodnu dvorednu vadilicu za šećernu repu. Tel:063/776-58-04.
- Kupujem prikolicu za rasturanje stajna-ka 022/630-459.
- Kupujem frezu za traktor. Tel:063/536-21-30.
- Prodajem korpu za traktor, arnjeve za tamića stočarku, špeditere, drljace, plug, krunjač i nove autoprikolice. Tel:063/870-30-14.
- Prodajem krunjač za kukuruz sa sopstvenim pogonom transporterom za čokove. Kapacitet 8 t. na čas. Tel:064/171-96-86.
- Kupujem laktofriz zapremine 200 litara. Tel:064/457-45-65.
- Na prodaju ventilator za tovilista veliki. Tel:064/52-46-422.
- Prodajem korpu za tr. stočarku, drlja-če, jedna ima valjke, špeditere, krunjač, autoprikolice, plug, a kupujem dubra-vinu prikolicu. Tel.: 063/870-30-14.
- Prodajem delove za trimmer vilager, nov prsluk za nošenje trimera i kraljicu peč u odlicnom stanju. Tel: 063/434-232.
- Prodajem presu za tvrdo baliranje Z-224 i berač ZMAJ 222. Tel:064/701-11-81.

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.
Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

- Prodajem špediter prikolicu tonu ipo za traktor u odlicnom stanju. Tel: 063-733-07-12.
- Prodajem ventilator veliki za velile staje svinjce štale i druge objekte monofazni a može i trofazni i kamin staklo napred u odlicnom stanju. Tel: 064/392-96-77.
- Prodajem prikolicu erdevičku 5 t. Zma-jevu 6 t. kamionku 12 t. IMT 4 špartač. Tel:064/150-54-96.
- Prodajem Lifam levator za kukuruz 8m. Tel: 064/2071-138.

- Prodajem kuću u Lačarku cena 20.000 evra. Tel: 063/321-255.
- Prodajem kuću u Kukujevcima, Pašiče-va 42. Tel: 022/742-722.
- Izdajem spratnu kuću poseban ulaz CG naselje Kamenjar. Tel: 062/154-29-10 i 640-371
- Prodajem spratnu kuću u Lačarku, uli-ka Mačvanska 16. Tel: 061/605-13-98.
- Izdajem kuću u centru Sremske Mi-trovice, grejanje na gas. Tel: 062/176-15-42.
- Prodajem kuću cca 200 m2 Pejton 2 u blizini Rode i Ideje između Stevana Sremca i Kamenjara. Tel: 064/987-28-14.

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235

- Izdajem kuću u Maloj Bosni, povoljno. Tel: 064/235-89-76.
- Prodajem stan 28m2 u naselju Matije Hudi treći sprat, CG, cena 15.000 evra. Tel: 063/321-255.
- Prodajem dvosoban stan u Dekancu cena 29.000 evra. Tel: 063/321-255.
- Izdajem jednoiposoban namešten stan, Vojvode Stepe 1/4, poželjno na duže. Tel: 064/6144-594 ili 069/641-552.
- Prodajem nove stanove . Tel: 063/321-255.
- Izdajem dvosoban namešten stan u naselju Matije Hudi preko puta Zmajev-ke škole, CG, prvi sprat, interfon, kli-ma, useljiv odmah. Tel: 022/612-434 062/596-780.
- Izdajem nov jednosoban stan name-šten stan u Sremskoj Mitrovici ulica Vod-na 40/40. Tel: 064/38-88-450.
- Prodajem dvorišni stan u Vodnoj ulici cena 15.000 evra. Tel: 626-025.
- Izdajem stan u Beogradu u stambe-noj zgradi na Vračaru, CG prvi sprat. Tel:064/598-51-23.
- Hitno prodajem dvosoban stan 64m2 na posebnoj parceli renoviran naselje Nikola Tesla. Tel: 060/615-04-15.

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVI, LOKALI

- Prodajem njivu od 45 ari kod Carskih vinograda / šuljamačke glavice/ i voć-njak od 43 ara sa strujom i vodom, potez Gložanj- Grgurevci. Tel: 022/680-081 ili 064/403-18-32.
- Izdajem stan u Matije Hudi, soba sa kupatilom i kuhinjom za učenice ili stu-denkunje.Tel: 061/246-33-89.
- Prodajem garsonjeru 26m2 naselje Orao. Tel: 063/321-255.
- Prodajem trosoban stan kod Sportskog centra. Tel: 063/32-12-55.
- Prodajem plac (8.005 m2) sa kućom, objektima i ispuštom za koze, vinogradom, voćnjakom i livadom na Lipovači kod Šida (prilaz sa 3 strane), ili menjam za kuću u Erdeviku. Dogovor. **SMS/Tel: 064/1629-737**
- Prodajem trosoban stan 83,5 m2 naselje Matije Hudi, prizemlje, sa zastaklje-nom terasom, mogućnost priključenja na gradski toplovod. Tel: 064/28-11-422.
- Izdajem namešten jednosoban stan u Matije Hudi. Tel: 060/448-18-11.
- Izdajem prazan dvosoban konforan stan bez grejanja, cena 100 evra. Tel: 069/175-14-88.
- Izdajem nenamešten stan u užem cen-tru grada, Vodna 33 kod video kluba Sine-ma. Tel: 022/612-717 i 065/961-27-17.
- Izdajem prazan stan u Kamenjaru 65m2, klima, grejanje, prvi sprat. Tel: 622-360.
- Izdajem poslovni prostor u centru Srems-ke Mitrovice za školu stranih jezika ili školu računara. Tel: 022/621-309.
- Izdajem poslovni prostor, može biti kan-celarija, frizerski salon ili garsonjera za stanovanje, Kralja Petra I, u pasažu. Tel: 622-360 i 063/704-98-72.
- Uzimam zemlju u zakup Sremska Mi-trovice, Veliki Radinci i okolina. Tel: 064/150-70-21.
- Prodajem kuću u ulici Đure Jakšića (Ka-zandžiluk). Tel: 063/534-929.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

PRETPLATITE SE!!!

Godišnja pretplata 1.500,00 dinara

Svakog drugog petka na Vašu adresu

Novine za savremenu poljoprivredu

Nazovite smesta

615-200

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

- Kukuruz u zrnju. Tel:022/622-482.
- Prodajem veću količinu rakije od šljive, moguća zamena za kazan. Tel: 022/661-312.
- Polen sa mog pčelinjaka. 1kg, 1100 din, proizveden 2014. god. Tel:064/900-42-03.
- Pasulj zeleni. Rod 2014 ručno prebran, imam količinu od 350kg. Cena 400din/kg. Tel:063/742-69-44.
- Domaći beli luk, krupnije glavice. Tel:061/238-50-13.
- Na veliko oko 7 tona bundeve za jelo, cena po dogovoru. Tel:066/960-68-34.
- Sadnice lešnika-istarski orijaš i drobilica za lešnike i orahe. Tel:064/261-75-20.
- Jabuke prva i druga klasa, sorte aj-dared i greni smit, kao i jabuke za raki-ju. Jabuke su spremijene u hladnjaču. Tel:062/349-616
- Prodajem jabuke za rakiju. Tel: 063/535-180.
- Prodajem kašu od kupine, drenjine i šip-ka. Tel: 462-345 i 061/685-53-33.
- Polen. Tel:022/712-470.
- Ovogodišnje balirano livadsko seno, ce-na je 1e po komadu. Seno nije kislo, ima oko 700 bala. Tel:063/339-783.
- Suncokret gricko marke Kolos, odličan, selektiran, rod 2014. god. Tel:064/127-15-17.
- Prodajem sadnice žbunastog lešnika, jednogodišnje 2 evra, dvogodišnje 3,5 evra. Adaševci. Tel: 737-311 i 063/892-50-30.
- Prodajem beli luk bosut ručno obrađi-van oko 1.000 kg, semenski i konzumni. Tel:063/334-716 i 064/871-93-10.
- Sadnice kupine Loch Ness izuzetnog kvaliteta za jesenju i prolećnu sadnju 2014 i 2015 god, iz sopstvenog dvogodi-šnjeg zasada. Kupina vrhunskog ukusa, izgleda i karakteristika. Mogućnost slanja brzom poštom na teritoriji cele Srbije. Tel:061/288-86-01.

• Sadnice rena, za jesenju sadnju, sadni-ce atestirane, sa sopstvenih plantaža re-na, šaljem brzom poštom ili lično (preuzi-manje, sve stvar dogovora). Takođe ren u korenu ekstra kvaliteta. Tel:064/029-6520

• Polen i propolis kapi. Tel:064/416-94-47.

• Prodajem šljive za rakiju. Tel:064/345-35-79.

• Prodajem prvoklasnu rakiju od kajsije, šljive i kruške. Tel: 065/542-53-73.

USLUGE, POSLOVI

- Negovala bi starije osobe 24 sata uz obezbeđen smeštaj. Tel:061/365-06-52.
- Vršim usluge seliidbe sa kombijem. Tel: 065/63-111-22.
- Vršim usluge selidbe svih vrsta. Tel: 064/154-75-48.
- Jesenje oranje bašti sa malim traktorom T Vinković u SM i okolini. Tel:022/631-495 i 066/403-677.
- Uslužno molerski radovi -krećenje, gle-tovanje, izolacija. Popust za penzionere 30 posto. Tel: 022/613-245 i 061/681-62-32.
- Vršim usluge selidbe svih vrsta. Tel: 064/154-75-48.
- Časovi srpskog jezika za osnovce. Tel: 061/206-40-55.
- Časovi nemačkog jezika za sve uzraste i priprema za odlazak u inostranstvo. Tel: 069/636-252.
- Vodoinstalaterski radovi, kvalitetno i po-voljno. Tel: 064/22-42-197.

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Poklanjam štence, srednjeg rasta dobrog porekla, stari 5 meseci. Tel: 063/520-600.
- Ženke kunića starosti od 3 do 6 mese-ci (5-10 EUR komad), kao i skotne ženke (12.5 EUR komad). Tel:065/956-95-64.
- Ovan 400 EUR i muško jagnje 200 EUR za priplod. Oboje umatičeni. Tel:065/956-95-64.
- Prodajem ovce. Tel:066/466-802.
- Žensko ždrebe lipicanera, staro 8 me-seci Tel:065/956-95-64.
- Petao, jarebičasti italijan starosti 7 me-seci. Tel:061/218-45-12.
- Čistokrvna muška jarad, umatičeni. Tel:064/319-72-46.
- Muško ždrebe lipicanera, staro 10 mese-ci, Pluto Nasta po papiru, potpuno miran, za ostale informacije pozvati na telefon. Tel:063/820-11-75.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

• Sa "Sremskom poljoprivredom" na sremskim poljima, farmama i vašim gazdinstvima

• „Sremska poljoprivreda" svakog drugog petka na kioscima i u pretplati na vašu adresu

• Kako da unapredite sopstveni agrobiznis – kako do boljih prinosa na vašim poljima, kako do profitabilnog uzgoja na vašim farmama...

• Dragoceni saveti eminentnih stručnjaka, samo u vašoj „Sremskoj poljoprivredi"

SREMSKA POLJOPRIVREDA

MARKETING

Tel/fax 022/610-496

Mob:063/8526-021

E-mail:poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

• Muško ždrebe haflingera, staro 9 meseci. Beogradski hipodrom. Tel:060/028-35-53.

• Tri koze za klanje, dotov, ili čuvanje. Hranjene su kukuruzom, detelinom, kuku-ruzovinom, 70 EUR-80 EUR po komadu.i može i dogovor. Tel:061/627-13-09.

• Vijetnamske svinje. Povoljno! Tel:065/820-90-03.

OSIGURAJTE VAŠE USEVE I PLODOVE u kompaniji sa tradicijom dugom 200 godina! Tel: 064/4615-799

• Prodajem iznošene koke nosilje. Tel:670-267.

• Prodajem crno belo tele. Tel:064/249-42-55.

• Rasprodaja pilića od 3 nedelje. Te:063/830-87-18.

• Prodajem odrasle japanske guske i pat-ke. Tel:022/325-232.

• Prodajem prasad težine oko 25kg. Cena po dogovoru. Tel: 064/468-35-28.

• PVC cevi za plastenik (fi 40mm), PVC profili ograde (širina 55mm i 75mm). Tel:063/448-494.

PČELARSTVO

• Pet pčelinjih društava sa košnicom Dadanblat modifikovanih 43*27 sm sa mrežom protiv varoe, vodoravna pre-grada matična rešetka, zbeg, gornja ventilacija. Saće izgrađeno, zamena saća 5 ramova godišnje. Zdrava dru-štva. Vlasnik. Tel: 022/ 441-326 Saša ili 064/516-97-03.

• Osam novih Dadenblat košnica sa pče-lama. Plodište za 12 ramova 42.5 x 27. Polunastavci po dva tela sa 10 ramova (veće rastojanje između njih), Matična rešetka od okrugle žice.Poklopna da-ska 10x10. Pod sa mrežom protiv varoe. Australijske steege svih delova. Zbeg sa uokvirenom mrežom za ventilaciju i hrani-licom. Tel:064/686-06-70.

• Košnice LR i DB i ramovi za košnice sa američkim razmakom, postoji mogućnost i pojedinačno delovi.Cena ramova 30din rifuzno, a ukovani 40din. Tel:064/915-77-42.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "KURIR-2" Trg Vojvođanskih brigada BB Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950

• Prodajem prasice, 5 komada. Tel:063/709-25-05.

• Prodajem devet prasica cena 280 dinara kg. Tel: 063/86-814-83.

• Prodajem 5 komada prasica. Tel:063/70-92-505.

• Prodajem kravu sa muškim teletom, Be-očin. Tel:064/282-98-47.

• Prodajem suprasnu krmaču. Tel:064/372-82-57.

• Prodajem iznošene koke nosilje. Tel:670-267.

• Prodajem mlade 18-nedeljene koke no-silje u Sremskoj Mitrovici, isporuka po-četkom septembra. Tel.: 069/652-214, 022/631-221.

• Prodajem 14 ovaca i ovna. Tel: 022/742-814.

• Prodajem tri suprasne nazimice te-žine 150 kg, i veću količinu tritikala. Te.:060/13-55-937.

• Prodajem krmaču i brava za klanje. Tel:063/764-82-64.

• Prodajem krmaču za klanje težine oko 200 kg Cena 150 Din Tel:663-095.

• Kupujem ovce, il defrans ili romanov. Tel:060/450-65-55.

• Prodajem krmaču za klanje i dve to-ne kukuruza. Moguća zamena za drva. Tel:064/22-68-707.

• Prodajem jednu krmaču za klanje i jed-nu orahovo deblo. Tel:022/681-620.

• Prodajem 38 ovaca i 25 jaganjaca. Tel:022/664-520.

PLASTENICI, STAKLENICI

• Plastenik sa opremom za navodnja-vanje i saksijama od stiropora za ja-gode. Tel:063/830-93-43 i 064/915-77-42.

• Staklenik površine 8x4m, sa poli-cama duž celog staklenika u 3 reda. Tel:063/806-79-52.

• Regulator broja obrtaja motora za vr-canje meda. Može se naručiti za 12V i za 24V, snage do 300W odnosno 600W Tel:022/310-545.

• Prodajem odlična pčelinja društva. Tel:065/237-12-55.

KUĆNI LJUBIMCI

• Prodajem odrasle japanske guske. Tel:022/325-232.

• Poklanjam mačku i mačice sijamskog porekla. Tel: 641-193 i 062/641-193.

• Prodajem bele puline. Tel: 060/441-4055

• Prodajem štence bišona i pulina. Tel: 022/710-400, 063/8251-526

• Prodajem štence kratkooladkog ptičara. Tel: 022/716-200

• Kupujem štene rotfajlera. Tel: 022/472-155

• Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857

• Prodajem štence Labradora. Tel: 060/010-19-71

• Prodajem štence pekinezera, izuzetno lepi. Tel: 069/1512-294

• Prodajem rotfajlera ili menjam za šar-planinca. Tel: 064/1790-067

• Prodajem kućice rotvajlere stare mesec dana (60 evra). Tel: 060/7352-070

MOTORNA VOZILA

• Prodajem "hundai matrix" 1,5 SR-DI, 2002. godište, bez ulaganja re-gistrovan do marta 2015.odličan. Tel:065/442-91-93. Zvati uveče.

• Prodajem Pežo 206 1.1 benzin, godi-na proizvodnje 2001. Tel: 063/321-255

• Prodajem Ford KA godina proizvod-nje 2002, registrovan u ispravnom stanju cena 1700 evra. Tel: 022/681-502

• Prodajem „Pasat" godina proizvodnje 2001, 1.9 TDI ocarinjen. Tel: 065/271-19-80.

• Prodajem Reno Megan godina proizvo-dnje 2003, 1.4 benzin ocarinjen sva opre-ma. Tel: 066/974-12-68.

• Prodajem pežo 106, 1.1 benzin, godina proizvodnje 2001. ocarinjen, cena 1500 evra fiksno. Tel; 064/495-73-26.

• Prodajem Fiat Uno, godina proizvodnje 2000 prvi vlasnik, plin atest, 1.100 evra. Tel: 064/215-83-50.

• Prodajem Zastavu 128 bele boje, godina proizvodnje 1993, u izuzetnom očuvanom stanju, prvi i jedini vlasnik, prešla 60.000 km/čas, registrovana, registrovana do 28. juna 2015, cena 550 evra, cena je fiksna. Tel: 064/194-90-82.

• Kupujem automobile ispravne, neis-pravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

• Za Peglicu, novi auto delovi. Tel: 063/771-85-27.

• Prodajem Opel Askonu , registrovana. Tel: 064/432-5869

• Prodajem Ladu Rivu u dobrom stanju registrovana, plinzimske i letnje gume. Tel: 065/832-09-35.

• Prodajem Škodu Oktaviju godina proiz-vodnje 1998, 1,6 benzin, može zamena za manji auto. Tel 069/133-21-32.

• Prodajem kamion Turbo Zetu u viđenom stanju, cena 1.350 evra. Tel: 064/39-99-737.

• Prodajem Ford Fiestu dizel godina proiz-vodnje 2004, Opel Korsu benzin godina proizvodnje 1998, Reno 5 dizel godina proizvodnje 1988. Tel: 064/370-45-93.

RAZNO

• Čerupaljke izrađene od pocinkovanog lima 1mm, ojačane, nisu farbane tako da ne postoji opasnost od tragova farbe na mesu. Cena bez elektromotora 100 EUR, cena sa el.motorom (monofazni), 170 EUR. Gume za čerupaljke, ekstra kvalitet, cena 45 din/kom. Tel:063/151-41-61.

Prodajem Opel Kadet, kocka 1,2, godište '83., benzin-plin, povoljno. **Tel: 064/14-69-263**

• Paprika ekstra ekstra ljuta mlevena 1kg cena 1300 din, paprika ekstra ekstra ljuta tucana 1kg cena 1300 din, paprika slatka mlevena 1kg cena 900 din, gotove kompletne smeše za roštiljske, domaće kobasice, kulene i švargle po ličnom ukusu za svakog naručioca. Tel:064/128-60-22.

• Saksije, okrugle, veličina 8, čvrst ma-terijal, nove i polovne. Tel:063/806-79-52.

• Oprema za svinjokolj: rem metalni i drveni, korito, oraniju i kante za mast. Tel:065/578-91-65.

• Povoljno, dobro očuvane čeze. Tel:061/227-85-02.

• Prodajem bušilicu za bušenje rupa za vočke za traktor F20 i F40. Tel: 063/77-99-066.

• Prodajem rem. Tel:066/434-021.

• Prodajem presu za ceđenje grožđa za vino. Tel:064/992-58-74.

• Lux lampe omogućavaju produžetak vegetacije i do 18 sati dnevno. Lampe se prodaju u kompletu sa sijalicama. Tel:063/518-423.

• Bakarni kazan za pečenje rakije, za-prene 120 litara, tabarka 700 litara. U odličnom je stanju. Vrlo malo je ko-rišćen. Umešten na kolica, sa šapama, lak za montažu i demontažu. Ruda je na uvlačenje i izvlačenje. Debljina danceta od kazana je 7mm. Tel:061/172-52-34.

• Bure za prskalicu, tip Morava, 400 litara potpuno novo, nekorišćeno. Cena 70 EUR, može kompenzacija za naftu. Tel:063/811-61-42.

• Kavezi za koke nosilje. Dva reda kave-za za koke nosilje po 840 komada, svaki red je 3.000 EUR, automatsko čišćenje (skreperom), na svaki red idu dva voso-va ventilatora Ø-500. Tel:023/772-750.

• Drvena burad za vino i rakiju, zapremi-ne 350 i 70l. Tel:065/578-91-65.

• Prodajem mekano drvo.064/382-85-34.

• Časovi nemačkog jezika za sve uzra-ste i priprema za odlazak u inostranstvo. Tel: 069/636-252.

• Prodajem Seražem aparat za lečenje kičme plototom i masažom i prodaj-em već mašinu u dobrom stanju. Tel: 022/631-943 i 064/30-33-163

• Prodajem dobro očuvanu ugaonu garnituru sa foteljom. Tel: 625-702 i 065/2625-702

• Dajem časove engleskog i nemačkog jezika. Vršim prevodjenje sa engleskog na srpski i srpskog na engleski. Tel: 064/2064-956.

• Primila bih besplatno stariju žensku o-sbu u zasebno nameštenu garsonjeru za pomoć u kući starijoj osobi. Tel: 022/628-015 ili 062/411-835.

• Slikam portrete u svim tehnikama (olovka, pastel, ulje)prodajem slike (ulja na platnu, akvareli i druge tehnike). Tel: 062/971-37-52.

• Prodajem barske stolove F80 visina 140cm dva komada, ručne mehaničke makaze za lim, bušilica Boš SDS- plus i tri radiatora.Tel: 064/98-72-814.

• Prodajem registrovani pontonski privez broj 3, 10m od plaže sa plastičnim čam-cem Elan T400 sa aluminijumskom kabi-nom i motor Tomos 3,5 ks. Tel: 621-296 i 064/15-00-423.

• Kupujem butan – plinske boce, razne elektromotore, ručni i električni alat, ra-znu građevinsku opremu, tanjirače, šraf-štok, vinte, antikvitete i prodaja alulam-perije. Tel: 061/113 – 83 – 56.

• Prodajem vojnu cisternu 3000 litara. Tel: 064/150-70-21.

• Prodajem mašinu za šivenje bagat, dva dečija bicikla, puna vrata sa štokovima 2 kom, pak treger za Ladu 1600, ku-hinjsku ugaonu garnituru. Tel: 641-193 i 062/641-193.

• Prodajem kožnu garnituru, frižider i šporet,sve novo, cena 35.000 dinara. Tel: 022/636-225.

• Prodajem gusane radijatore sa ventili-ma i bakarnim cevima.Tel: 063/562-884.

• Kupujem polovan crep vinkovački. Tel: 022/670-846.

• Prodajem mekano drvo.064/382-85-34.

• Prodajem TA AEG 6 kw, šivaču ma-šinu bagat, fotelju na razvlačenje, kante za mast emajlirane. Tel: 063/565-178 ili 022/628-156.

• Popravka i otkup frižidera, zamrziva-ča i veš mašina. Tel 064/128-1072 ili 061/623-90-24.

• Prodajem presu za ceđenje grožđa za vino. Tel: 064/992-58-74.

• Prodajem dobro očuvan radni sto. Tel: 064//318-84-74.

• Prodajem bukvu, isečen i iscepan pa-prikaš, hrast, bukva, jasen, briket i pelet. Tel:063/509-493.

• Prodajem povoljno sadnice ukrasnog šimšira. Tel:063/310-407.

• Prodajem šarplaninca star 2 god Tel:064/024-52-61.

• Šarplaninci dve prvobirane ženke od 5 meseci, moguća zamena. Tel:064/480-76-47.

• Prodajem kazan za pečenje rakije 200 litara. Cena 1100e. Tel: 060/630-80-30.

• Prodajem kavez za koke nosilje, tacnaš sa aut. pojilicama. Kapacitet za 240 koka. Tel: 063/771-6-864

LIČNI OGLASI

• Tražim ženu bez ikakvih obaveza radi braka. Tel: 022/651-288 i 064/306-30-06.

• Udruženje „Moja sreća" iz Gornjeg Mi-lanovca može da upriliči da se devojke iz Rusije udaju u Srbiju. Zainteresovani javi-te se na 065/552-43-11.

• Udovac 57 godina traži ženu nepušača do 50 godina radi braka. Tel: 066/9741-654.

• Za slobodne usamnjene slobodne ženske osobe koje su za druženje sa slobodnim muškarcem, prvo sms. Tel:064/034-29-61.

• Želim da upoznam dobru i slobodnu ze-nu do 50 godina. Tel:063/870-30-14.

• Upoznao bih slobodnu damu do 53 go-dine. Isključivo radi braka, usamljen i bez dece. Tel.: 061/61-93-552.

• Slobodna žena traži situiranog slobod-nog gospodina bez obaveza starosti od 60-75 godina isključivo radi braka u obzir dolaze plavi i smeđi. Tel: 064/546-82-63.

• Penzioner traži ženu bez obaveza do 65 godina starosti, nudim kuću doživotno. Tel: 022/651-288 i 064/306-30-06.

• Želeo bih da upoznam slobodnu, sasvim skromnu i jednostavnu ženu, pravu Sre-micu, sa područja opštine Šid. Ja sam raz-veden, imam 57 godina, rođen sam, živim i radim u Šidu. Tel: 062-19-60-900.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

BESPLATNI MALI OGLASI SMS 063/8526-021

JAMENA • U POSETI POLJOPRIVREDNIKU MILANU VUJIĆU

Za mene poplava još uvek traje

- Sve što sam imao od mehanizacije, sve je plivalo u vodi i sada je totalno neupotrebljivo. Prskalicu smo komšija i ja vezali crevom za zalivanje da je voda ne odnese. Jedino sam uspeo da spasem svinje, a imao sam ih 17 komada i sve sam ih odvezao u Šid kod prijatelja. Međutim, živinu nisam uspeo da spasem, otišla mi je 21 kokoška i osam pataka, a sada sam za sve to dobio jednu kokošku i petoro pilića – kaže Milan Vujić, poljoprivrednik iz Jamene

Ovogodišnje majske poplave koje su zadesile Jamenu, poljoprivredniku Milanu Vujiću uništile su sve što je imao, baš kao i najvećem broju njegovih komšija.

Ovaj 63-godišnjak kaže da je od poljoprivrede živio ceo vek, jer je to posao koji je, uz zemlju, nasledio od svojih roditelja, a u slobodno vreme bavio se pomalo i građevinom, s obzirom da je po struci tesar.

- Sada, kada sam u poplavi izgubio sve što sam imao, dobro će mi doći taj tesarski zanat, jer više nemam od čega da živim. Sada moram da se verem po krovovima kako bih uzeo neki dinar, jer mi je voda sve odnela. Na 2,5 jutra posejao sam kukuruz i to je jedino što sam uspeo da uradim od kako su bile poplave. Međutim, ja od toga ne mogu godinu dana da živim, a to sam rekao i premijeru Vujiću kada je nedavno boravio u poseti Jameni.

Tražili smo svi iz sela, a ne samo ja, da neko izvrši procenu štete na našim njivama, ali nam se još niko do današnjeg dana nije obratio da nam kaže nešto o tome kako ćemo da budemo obeštećeni. Samo sam ja u svom ambaru imao četiri tone hrane koja mi je propala, a isto tako je i svako domaćinstvo u selu imalo svega, kako u ambarima tako i u pušnicama. Sve to nam je propalo, došli smo bili u situaciju da nemamo šta ni da jedemo. Mene je komšija taj prvi dan vozio čamcem do terase da bih iz zamrzivača izvadio nešto od hrane dok se još nije pokvarila, da bih mogao da preživim. Sa zemlje koju

Stradala kompletna mehanizacija

Milan Vujić poljoprivrednik iz Jamene

imam ovršio sam soju sa nešto više od dva jutra i to sam predao u mlin. Da bi se razdužio ostao sam dužan još dve tone pšenice, ali sam to prolongirao za sledeću godinu – priča Milan Vujić, dodajući da je sada posejao tri i po jutra kako bi mogao da vrati dug i da mu preostane još malo novca da bi mogao da nastavi život dalje.

Milan priča da nakon što je voda ušla u selo svi okolni kanali su bili poplavljeni tako da nije mogao da dođe ni do jedne njive.

- Na tom delu imam osam i po jutara zemlje, ali sam trebao do nji-

U tovilištu

Obnova kuće

Voda je uništila sav nameštaj

- Imam dve kuće, jedna je moja, a druga mi je ostala od roditelja i obe su skroz uništene u poplavi. U ovoj kući u kojoj sam rođen nije ostalo više ništa osim zidova. Gledao sam parket kako pliva i kako ga voda odnosi. Za jednu kuću sam na ime odštete dobio 200 hiljada dinara i delimično sam je obnovio, to je kuća u kojoj smo i pre živeli supruga i ja, dok za ovu drugu kuću nisam ostvario nikakvu nadoknadu štete. Znam ljude koji su se fiktivno

razvodili kako bi naplatili štetu za obe kuće, ali ja to nisam hteo da uradim, pa makar ne dobio ništa. U građevinskom materijalu iz donacija su mi dali 750 kilograma cementa i 200 kilograma kreča. Imam dvoje odrasle dece koja žive u inostranstvu i mislio sam da će moj sin doći ovde nešto da obnavlja, međutim, on nema nameru da se vraća iz Austrije. Tamo je, kaže, našao neki bolji život, pa ako je njemu dobro i meni je – priča Milan Vujić iz Jamene.

ve da pređem četiri kanala u kojima je bilo po metar vode, što je bilo nemoguće, zato mi je sve i propalo. Sve što sam imao od mehanizacije, sve je to plivalo u vodi i sada je totalno neupotrebljivo. Prskalicu smo komšija i ja vezali sa crevom za zalivanje da je voda ne odnese. Jedino sam uspeo da spasem svinje, a imao sam ih 17 komada. Kada je voda počela da nadire utovarao sam ih u traktor i odneo kod prijatelja u Šid. Međutim, živinu nisam uspeo da spasem, otišla mi je 21 kokoška i osam pataka. Sada sam za sve to

dobio jednu kokošku i petoro pilića, valjda da se broji da sam nešto dobio i još su mi dali 250 kilograma pšenice za sejanje i 400 kilograma đubriva. Ne znam šta više da kažem o svemu tome, teško mi je zbog ovoga što me zadesilo...Ovih dana trebam da počnem da orem, a nemam novaca da kupim ni gorivo. Trebalo bi mi 300-400 litara goriva kako bih obradio ovih 18 jutara zemlje koje imam. Ostalo mi je još nešto starih kukuruza u klipovima koje nisam smeo da prodam jer nečim moram da hranim svinje, tako da ću sad njih da okrunim pa da barem nešto imam – priča sa gorčinom u glasu Mile iz Jamene.

Kaže da ga najviše pogađa nepravredna podela pomoći iz donacija, te da se zahvaljujući poplavi neko obogatio i dodaje:

- Bilo je u selu mnogo nepravde, a ja sam svima rekao u oči ono što mislim, jer nisam pokvaren čovek i volim da živim i radim pošteno. Za mene poplava još traje, jer sam oštećen toliko da ne znam kako ću i kada ću od svega toga da se oporavim. Planova za budućnost nikakvih više nemam, ja sam čovek u godinama, srećan sam što me zdravlje služi pa da mogu da održavam stanje kakvo jeste. Ne volim da kukam puno, bitno mi je da mogu da radim toliko da supruga i ja možemo da opstanemo i to mi je dovoljno.

S. M. – M. M.

Nasip

- Dok je trajala poplava napravili su mi nasip oko kuće visine dva metra, tako da su je opkolili sa zadnje strane, dok su sa ulice stavili džambo vreće zbog čega se nivo vode povećao. Na taj način uništili su mi jedno jutro zemlje. Obručao sam se više puta i žalio se nadležnima u opštini, a oni su tek sada, kada su počele kiše,

poslali ljude da taj nasip razgrču. Buldožer je samo napravio blato i sada je sve tako ostalo, a meni će trebati deset godina da tu zemlju doteram u red i 20 centimetara humusa kako bih je vratio u prvobitno stanje. Mislim da su taj nasip bezveze napravili, ali nemoćan sam – priča o svojim nevoljama Mile Vujić iz Jamene.

Nasip skinuo humus sa njive

Komšijska pomoć uvek je dobrodošla